Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.

50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1913, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 175. — ŠTEV. 175. NEW YORK, FRIDAY, JULY 27, 1917. — PETEK, 27. JULIJA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Smrt izdajalcem.

RUSI SE DALJE UMIKAJO. — ČASTNIKI NE MOREJO VSTAVITI VOJSKE. — CELA DIVIZIJA UNIČENA. — RUMUNI ZASLEDUJEJO SOVRAŽNIKA. — VELIK VOJNI PLEN. — UJETNIKI. — PROKLAMACIJA DELAVSKEGA IN VOJAŠKEGA SVETA. — VLADA S "KRVJO IN ŽELEZOM."

Petrograd, 26. julija. — Ruska armada je tako demoralizirana, da generalni štab priznava, da je brez moči, da bi se armade zoperstavile nemškemu prodiranju.

Ruske armade zdaj zapuščajo postojanke ob Seretu. Vedno več polkov odpoveduje pokorščino in zapuščajo ozemlje brez vsakega odpora.

Armada, ki je imela nalogo braniti Tarnopol, se umika v smeri proti Bukovini in bo Nemcem odprla pot do glavnega mesta Černovic. S tem pa se tudi postavlja v nevarnost rumunska armada, ki se bo nahajala v veliki nevarnosti, ako Avstrijci zopet zavzamejo Bukovino.

Enajsta armada je tako demoralizirana, da je general Kornilov zavkazal artileriji, da nameri ogenj na umikajočo se infanterijo, ki je bila uničena. Položaj je tako resen, da se je zopet vpeljala smrtna kazen, katero je revolucjonarna vlada odpravila.

Izdajalci bodo zapadli smrti. Pričela se je vlada s "krvjo in železom".

Ujetniki pripovedujejo, da je bil Kerenskij na hribu Lisonij blizu Brzezanija težko ranjen. Ko je infanterija enajste divizije odpovedala pokorščino in se pričela umikati, je artilerija namerila ogenj na izdajalsko pehoto. Ko pa je Kerenskij to opazil, je hotel vstaviti morenje med brati. Peljal se je v avtomobilu v največjem ognju in se mu je posrečilo, vstaviti pobijanje. Pri tem pa je bil nevarno ranjen na rami.

Pri Trembovli se je ruska vojska umaknila proti vzhodu. Ob Seretu so Rusi izgubili vasi Janov, Buzniov in Zvijeniač.

V sredo so se Rusi pričeli umikati ob Seretu proti vzhodu. Mnogi polki zapuščajo svoje postojanke, ne da bi izvršili svojo nalogo. Med njimi pa se vendar še najdejo nekateri polki, ki so ostali zvesti domovini in izpolnujejo svoje dolžnosti.

Na Rumunskem ruska in rumunska armada prodira dalje in zasleduje sovražnika, ki se je umaknil čez Sušico.

Poleg tega, da so Rusi in Rumunci prodrli sovražno bojno črto, so vjeli mnogo vojakov ter vplenili mnogo topov. Samo Rumuni so vjeli več kot tisoč mož. V njihove roke je padlo 33 topov in 17 strojnih pušk. Zajeli so tudi mnogo drugega vojnega materjala.

Rusi pa imajo približno isto število vjetnikov in 24 topov.

Z ozirom na to, da preti zaradi demoralizacije gališke armade armadam na rumunskem bojišču nevarnost, je delavski in vojaški svet izdal proklamacijo na vse ruske armade in mornarico, in izjavlja, da je revolucija v nevarnosti.

— Pomanjkanje discipline in odkrito izdajstvo na fronti, — se glasi v proklamaciji, — pomagajo feldmaršalu Hindenburgu v novi ofenzivi. Resni porazi nad našo armado odpirajo pot sovražniku, da poveča zmešnjavo in pripravi zemljo, v kateri bo strupeno seme protirevolucije prišlo v polno cvetje.

Močna buržoazija že pripravlja na delo. Šakali in hijene stare vlade že tulijo.

Obračamo se do vas, ki ste naši zastopniki, z resnim pozivom. Podpirajte revolucjonarno oblast, poskušajte, da se delavci, vojaki in kmetje podvržejo vsem odredbam demokratične večine. Navdušite jih. Vporabite vso svojo voljo in energijo. Zberite se okoli vse-ruskih središč in pokazali bomo deželi in svetu, da narod, ki je vprizoril največjo revolucijo sveta, ne bo poginil. —

General Kornilov je zagrozil Kerenskiju, da bo resigniral, ako se zopet ne vpelje smrtna kazen, ki je edino sredstvo, da se reši armada.

Vlada bo tudi zatrla vse časopisje, ki razširjajo nepokorščino med vojaki in ki vodijo propagando za mir.

Ker so se tudi pri severni armadi pri Smorgonu pojavili uporni polki, so se častniki, da bi navdušili vojake, zbrali in sestavili polk in navalili na sovražnika in padlo jih je veliko število.

Ruska armada je izgubila toliko artilerije, da bo treba več mesecev, da se zopet nadomesti.

Neko poročilo iz Rusije pravi, da se bodo armade še nekoliko umikale, predno jih bo mogoče združiti in vojake zopet obrniti proti sovražniku. Avstrija bo zopet močnejša, ko bo Galicija zopet pridobljena.

To bo pa tudi za Nemčijo velikega pomena, kajti v Avstriji bodo potihnile agitacije za mir.

Minimalna plača za ženske.

Postavodaja države California je sprejela minimalno plačo za ženske, ki nastopi v veljavo v teku 60 dnij. Ta postava določuje, da se ne sme nobeni ženski, ki dela po tovarnah ali prodajalnah dati manj ko plače kot $10 na teden. Za tiste, ki se uče obrti, je določena sledeča plača po $6 na teden pod 18. letl. od 18 do 20 leta po osem dolarjev na teden. V času ko se učijo pa je zopet določeno, da se jim plača izboljšuje v gotovih predsledkih, da pidejo do $10 na teden. Ženskam in mladoletnikom je dovoljeno delati samo 48 ur na teden.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK

Dr. Georg Michaelis,
novi nemški državni kancelar.

Balkanski vojni svet.

To ni mirovna konferenca. — Vojni nameni ne bdo izpremenjeni. — Grška bo dobila provijant.

Pariz, Francija, 26. julija. — "Journal Debats" izjavlja pri razpravi o balkanski konfenci, ki se je včeraj pričela, da ni imela današja seja nikakega opravila z zahtevo ruske vlade, da se vojni cilji premenijo. Ako bi bil namen takega razpravljanja, potem se Zdr. države, ki imajo v vojni veliko besedo, ne bi zadovoljile s tem, da bi poslale na konferenco samo enega admirala. Rusija tudi več ne vstraja pri svoji zahtevi, kajti nemška vlada, ko je govorila o miru, ni povedala, kaj se bo zgodilo z ruskim ozemljem, katerega so zasedle nemške armade.

Omenjeni list tudi opozarja na izpremenjen položaj na Balkanu, ker se je zavezniška armada vsled grške vojske pomnožila za 200 tisoč mož. Poglavitno vprašanje je, kako bo mogoče Grško preskrbovati z vojnimi potrebščinami. V prvi vrsti pride v poštev tonaža, to je ladje in zaradi tega se je vdeležil konference tudi ameriški admiral Sims.

Na konferenci se ne bo razpravljalo o miru. "Zdaj je potrebno, da se zmaga", pravi list. "Pariška konferenca ima namen, najti boljša sredstva in pota na balkanski fronti. To je vse in dovolj."

Na konferenco so povabili tudi Črnogoro, katero bo zastopal zunanji minister Evgen Popovič.

Med tem ko so poglavitni delegati razpravljali o političnih vprašanjih, se je vršila v zadevi vojaškega položaja dolga konferenca, katere se je vdeležil tudi ameriški general Pershing, francoski in angleški generali ter laški vrhovni poveljnik general Cadorna.

Rim, Italija, 26. julija. — Laško časopisje se zelo zanima za pariško konferenco.

"Giornale d' Italia" pravi, da je edini cilj Italije vstvariti na Balkanu stalno politiko. Italija ne želi po zemlji na Balkanu. Italija bo delovala za to, da balkanske države napravijo zvezo na podlagi pravične razdelitve zemlje. Le na ta način bi bil na Balkanu mogoč stalni mir. Balkanska zveza, kateri bi pripadale Srbija, Bolgarija in Rumunija, bi bila velika odporna sila proti centralnim državam. Mnogi mislijo, da še ni prepozno, pridobiti za zaveznike ne samo Bolgarijo temveč tudi Turčijo.

Na konferenci se bo odločilo, ali se bodo vojne operacije na Balkanu nadaljevale, ali pa opustile.

REŠIMO SLOVENSKI NAROD LAŽNIH!

Goethals in Wilson.

Wilson je odstavil Goethalsa in Denmana. — Goethals bo šel na Froncosko. — Gradil bo železnice.

Washington, D. C., 26. julija. — General Goethals, ki je zgradil Panamski prekop in katerega je predsednik Wilson z Denmanom, ker se nista mogla zediniti v načrtu za ladje, odstavil kot načelnika odbora za grajenje ladij, bo v kratkem imenovan za načelnika odbora za grajenje železnic na Francoskem.

Predsednik Wilson je mnenja, da se v tem času, ko so inžinirski ženiji tako zelo potrebni, ne sme prezreti tak veščak kot je general Goethals.

Prvo, kar so zavezniki prosili Ameriko, so bile železnice. Za francosko fronto je treba popraviti in deloma tudi na novo zgraditi več tisoč milj železnic, katere so vsled neprestanih bojev v zelo slabem stanju. Amerikanci hočejo imeti dobro zvezo med glavnim stanom in svojimi četami na fronti.

V ta namen so Združene države poslale že več kot tisoč železničarjev, gozdarjev in graditeljev strojev, da izvrše veliko delo. Amerika hoče na bojišču vse potrebno pripraviti, predno pošlje svojo celo en miljon ali celo dva miljona mož broječo armado.

Goethals je že mnogokrat pokazal, da je sposoben, da izvrši tako delo. Posebno iskušnje pri zgradbi Panamskega prekopa mu bodo dobrodošle.

Slovenec umrl.

Sinoči ob desetih je v Cumberland St. Hospital, Brooklyn, N. Y. umrl rojak Alojzij Erhartič, 42 let star. Doma je bil iz Oslušovcev na Štajerskem. V Ameriki, kjer zapušča ženo in tri nedorasle otroke, je bil 13 let. V domovini pa ima brata Štefana .Med tukajšnjimi rojaki je bil zelo priljubljen in spoštovan. Bil je član društva sv. Jožefa, št. 57, K. S. K. J.

Delal je v brooklynskem Nawy Yardi pri grajenju ladij in se je v soboto pri delu ponesrečil. Sveder, katerega goni elektrika, se je obrnil ter mu je predrl trebuh. Zdravniška preiskava je dognala, da se mu je zapičil 5 palcev globoko. — Vsaka pomoč je bila zastonj, ker so bila ranjena črева. Poskusili niso niti operacije, ker je bilo že v naprej izključeno, da bi pomagala.

Pogreb se bo vršil v nedeljo popoldne ob 2. uri iz hiše žalosti 1025 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y. na St. John's Cemetery.

Pokojnikovi družini naše odkrito sožalje.

Lenin je vjet.

Vsa Rusija proti Leninu. — Vjeli so ga na Finskem. — Najbrže ga zadene smtna kazen.

Petrograd, Rusija, 26. julija. — Nikolaj Lenin, velik agitator za mir in špijon v službi nemške vlade, ki je 22. julija iz Petrograda neznano kam izginil, je bil v torek zjutraj vjet v Ozerki na Finskem. Poročilo o tem pa ni prišlo do danes v javnost.

Ves ruski narod se je zanimal za zasledovanje Lenina, katerega je vlada obdolžila, da je nemški špijon. Skoro v vsakem mestu v zapadni Rusiji so vojaki, katerim je pomagalo civilno prebivalstvo, preiskali vsako hišo, da bi našli moža, katerega je ljudstvo trumoma poslušalo po petrograjskih ulicah. Leninov najboljši prijatelj, Steklov, je bil prvi aretiran.

Gorkijev list prinaša danes Leninovo pismo, v katerem pravi, da ni nemški špijon.

Lenina bodo skoro gotovo vstrelili, ako se mu dokaže, da je bil v službi nemške vlade| Ako pa se mu to ne dokaže, bo sedel v ječi ves čas sedanje vojne.

Nimamo še poročil o tem, ali je Lenin v resnici nemški špijon, toda splošno se domneva, da je prejemal nemški denar, ker ga je vlada pustila aretirati.

Ruska vlada smatra Lenina za bolj nevarnega kot pa vso nemško vojsko.

Lenin, katerega pravo ime je Vladimir Ilič Ullianov, je imel pred revolucijo velik vpliv v Rusiji. Napisal je knjigo "Razvoj kapitalizma v Rusiji". Ta knjiga je najboljša ruska knjiga, ki se peča z gospodarskimi problemi Rusije.

Kmalu po revoluciji je Lenin prišel iz Nemčije in se je takoj postavil proti provizorični vladi. Nekateri trdijo, da ni pri čisto zdravi pameti. Star je okoli 50 let in je iz dobre družine, ki se je z veliko vnemo vdeleževala ruskih revolucij. —

Iz Nemčije.

Nemška vlada priznava, da podmorski čolni niso uspešni. Dosegli pa bodo cilj, ako bodo zdržali.

Kodanj, Dansko, 27. julija. — Nek članek berlinskega poročevalca lista 'National Tidende' je všel paznosti nemškega cenzorja in razpravlja o razmerah v Nemčiji ter o uspehih bojevanja s podmorskimi čolni ter o njihovem vplivu na nevtralne države. Splošno se domneva v Nemčiji, da bo imela toliko več prijateljev, koliko dalje bo trajala vojna.

To pojmovanje je dovedlo stranke v nemškem državnem zboru, da so po zahtevi po miru se zopet zedinile in dovolile več milijonov vojne potrebščine za prihodnjega pol leta.

Poročevalec piše, da je v Nemčiji splošno mnenje, da so se vračunali zaradi podmorskih čolnov; ne sicer zaradi ton, kolikor so jih potopili, pač pa zaradi časa, v katerem so mislili, da bodo Angleško spravili na kolena. Nemški narod je pa pri vsem tem še vedno prepričan, da bo Anglija premagana, ako bo Nemčija imela čas in ako bo mogla zdržati.

Ne oziraje se na nepovoljna poročila iz Galicije pravi poročevalec, da ni mogoče misliti na kako večjo ofenzivo proti Rusiji, kajti Hindenburg sam je odkrito priznal, da Nemčiji primanjkuje vojakov, toda ni govora o tem, da se črta ne bi mogla držati.

Poročevalca je pri povratku v Berlin najbolj presenetilo, ker so otroci izginili iz berlinskih ulic. Poslali so jih namreč večinoma na deželo. Pokazal pa se je na cesti čisto novi tip Berlinčana, ki je vitek; koža mu je nabrana v gubah, ali pa mu visi z lica, med tem ko je bil prej močan in rejen. Nekateri so izgubili na teži do 15 funtov, nekateri celo več kot 30 funtov, toda pri vsem tem so zdravi. Na trgu ni dobiti zelenjave, čemur je vzrok velika vročina in suša. Trgovci z zelenjavo prodajajo samo limone in čebulo.

Vojni cilji Amerike.

ZNAČILEN GOVOR SENATORJA BORAHA. — NAROD MORA VEDETI, ZAKAJ IN ČEMU SE BORI. — ZA VOJNO NI DOZDAJ ŠE NOBENEGA NAVDUŠENJA. — AMERIKA BI MORALA VPOŠTEVATI MIROVNE PREDLOGE RUSIJE. — SENAT BO PODAL SVOJO IZJAVO.

Washington, D. C., 26. julija. — V debati glede pristaniške predloge se je oglasil tudi senator Borah iz Idaho in pojasnil svoje mnenje glede vstopa Združenih držav v vojno.

Pozival je vlado, naj pove, zakaj se pravzaprav bori, češ, da si zamore edinole na ta način pridobiti zaupanje naroda.

Njegov govor je napravil na vse zelo mogočen utis.

Glavna tendenca njegovega govora je bila sledeča:

— Če naša demokracija in naše inštitucije sploh ne prideo vpoštev, je zagrešila napoved vojne zločin na pravicah naroda. Nadaljevanje take vojne bi bila zarota proti vsaki družini v deželi. —

Na podlagi tega govora bo senat najbrže prisiljen pojasniti cilje ameriške vlade.

Senator Borah je rekel med drugim tudi sledeče:

— Izza začetka vojne pa do današnjega dne se zavezniki še nikdar niso nahajali v tako resni stiski kot ravno zdaj.

Rusija je praktično izločena iz sedanjega konflikta. Njene notranje težkoče ji onemogočujejo igrati kako važno ulogo. Njena silna armada, v katero so zavezniki tako zelo zaupali, zapušča bojišče.

Novica o razpadanju Rusije je uničevalno uplivala na miljano mladih Amerikancev.

Če se da sploh kaj opraviti z molitvami, naj moli ameriški narod, da bo Kerenskij uspešen. V slučaju, da se vse izjalovi, bo najbrže še en miljon Amerikancev žrtvovalo svoje življenje na evropskih bojiščih.

Nekateri ljudje pravijo, da je nespametno že zdaj pojasniti vso resnost situacije. Toda situacija je stvorjena, in ameriški narod naj izve, da je napočila ura žrtvovanja. Zdaj ni čas, da bi se senat pečal z regulacijo raznih malenkostnih zadev.

Vprašam vas, če more kdo zatrjevati, da ima Amerika že zmago v svojih rokah?

Zdaj se ne govori več o evropski vojni. Zdaj se govori o ameriški vojni, in ukreniti moramo vse tako kot da bi se sovražnik že nahajal pred našimi vratmi.

Pred par dnevi se je razpravljalo v senatu o miru. Če hočemo imeti trajen mir, ne smemo zaenkrat še razpravljati o miru.

Ali mislite, da bo zdaj Nemčija razpravljala o miru? Zdaj, ko je Rusija že takorekoč v razsulu, ko so nemški podmorski čolni ponovno dokazali svojo uspešnost in ko Francija z vsemi svojimi silami ne more prodirati.

Zdaj je napočil čas, da ameriški narod izve, zakaj in čemu se bojujemo in pod kakimi pogoji bi sklenila Amerika mir.

To pravim samo zategadelj, da bi se začel ameriški narod zanimati, zakaj se bori in zakaj postavlja na kocko svoje življenje.

Te vojne ne moremo vojevati, če ni javno mnenje za to. In dozdaj niste javnosti še nikdar vprašali za svet in niste poskušali dobiti njenega zaupanja.

Nikar ne omalovažujmo narodnih čustev. Vlada in diplomacija se prav lahko zanimata za Carigrad in Bagdadsko železnico, narod pa hoče razpravljati o ameriških vprašanjih. Oltar, na katerem bo žrtvoval svoje življenje, mora biti njegov dom in njegov narod.

Amerikanci so vajeni, brigati se le za svojo lastno deželo. Tega pa ni mogoče čez noč izpremeniti.

Če se ne borimo za svoje lastne interese ter za varstvo naših državljanov, potem so bile z napovedjo vojne izdane pravice vsega naroda in nadaljevanje take vojne bi pomenilo izdajstvo napram vsaki družini in vsakemu posamezniku v tej deželi.

Pred par tedni je predlagala Rusija, naj se sklene mir brez aneksij in vojne odškodnine. Niti en zaveznik ni bil s tem zadovoljen.

Če bi pristale Združene države v zahteve Rusije, bi se Rusija še danes borila.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.50	Za celo leto za mesto New York $5.00
Za pol leta 2.00	Za pol leta za mesto New York.... 3.00
Za četrt leta 1.00	Za četrt leta za mesto New York 1.50
	Za inozemstvo za celo leto 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Vi morate pogledati svoje noge vsak večer in potem takoj naročite

PEDISIN

Za potenje, srbenje, mehurje, pečenje in smrad nog in za zabranjenje kurjih očes je edino zdravilo PEDISIN, prenovilec nog. Ena velika škatlja zadostuje za več mescev — 1 dolar.

Izrežite to:

S tem pošljem 1 dolar in prosim pošljite mi takoj PEDISIN.
Ime.......................................
Naslov.......................................
Mesto.......................................

CROWN PHARMACY

2812 East 79th St., E. Cleveland, Ohio.

Anglo-Saksi in bodoči razvoji.

V teh dneh se obrača veliko duhov ne proti stvarem, ki ločijo narode zapadne Evrope, temveč proti onim ki družijo nje in nas.

Civilizacija zapadne Evrope, koje del smo mi, ni bila dolgo vladajoča civilizacija sveta. Z ozirom na zgodovinski razvoj človeštva je naša odličnost novejšega datuma.

Prevladujoče stališče pa moremo ohraniti le s sodelovanjem vseh. Mi vsi moramo držati skupaj, ali pa bomo viseli vsak zase.

Svet je bil last zapadnih evropskih narodov šele izza časa velikih industrijalnih izumitev poznega osemnajstega in zgodnjega devetnajstega stoletja. Možje so dolgo časa delali s svojimi lastnimi rokami in kitami. V svojo službo pa so stavili tudi udomačene živali. Na pomoč so tudi poklicali silo tekoče vode in vetra — pluli so po morju z jadernicami in stavili mline na veter.

Te naravne sile pa so bile krajevne ter omejene glede namena. Naravo se je podjarmilo volji moža šele tedaj, ko je spoznal ekspanzivno silo pare in privlačno silo elektrike. Stem se je za sto in tisočkrat povečala njegova industrijalna sila. Osebna delitev dela, ki je sledila uporabi strojev v produkciji, je še nadalje povečala skupni efekt dela v družbi.

Triumfi parnega stroja in parnega čolna, s katerimi se je uničilo razdalje, so omogočili celo zemljepisno in mednarodno delitev dela, kar je bilo nekaj prav tako novega in uspešnega kot je bila preje osebna delitev dela.

Anglija je bila središče tega novega razvoja. Njenih iznajditeljem in trgovcem pripada čast, da so razkrili in razvili velike industrijalne iznajdbe. Večina sveta je padla tekom prvih treh četrtink devetnajstega stoletja v ekonomsko vazalstvo ali podrejenost Anglije.

Anglija je producirala cenejše kot katerikoli drugi narod na svetu. Vsakdo je kupoval od nje izdelano blago ter vračal Angliji tribut surovin in živil, katera se je porabilo in izdelalo v angleških delavnicah.

Anglija je tudi prevažala za celi svet, kajti njene ladje so nosile blago veliko cenejše kot one drugih narodov. Razširila je svoje železnice, svoje rudniške stroje in svoje industrijalne metode po vseh deželah.

Anglija je vzela obveznice in zadolžnice dežel, katerim je dobavljala vse te stvari in dežele so ji morale plačevati na leto bilijone v obrestih in dividendah.

V zadnji četrtini devetnajstega stoletja so se pridružile Angliji v delu civilizacije Združene države in Nemčija. Prevzele so svoj delež "bremena belega moža".

Ta anglo-saška nadvlada pa ni temeljila le na ekonomski superiornosti. Triumfi jeklene konstrukcije se ne tičejo le mostov, temveč tudi — bojnih ladij. Eksplozivne sile kemičnih sestavin se ne izrablja le za razstreljevanje skal, temveč tudi za hrano artilerije popolnoma novega sestava.

Za "miroljubno penetracijo" anglo-saške podjetnosti in trgovine so stale tri največje mornarice sveta. Te mornarice so zagotovile, da se dovoli naši trgovini prosta vrata in primerno priliko.

V takem slučaju bi ne smel nihče tekmovati z nami. Včasih, kadar se je nudila prilika, se je vzelo otoke in odvisne pokrajine, ki so bile na razpolago kot Egipt, nemško južno-zapadno Afriko, Filipine in drugo.

Anglija ni mogla sama zase obdržati svojih industrijalnih praktik. Oprijela se jih je Nemčija, oprijele so se jih tudi Združene države. Dandanes pa so se jih oprijeli tudi narodi Daljnega Iztoka.

Japonci so ustvarili svojo ledjedelniško industrijo in svojo trgovinsko mornarico po vzgledu in načrtu Velike Britanije. Svojo jeklarsko industrijo pa so modelirali po vzorcu jeklarskih naprav v Gary in Pittsburghu. Japonska armada je imitacija nemške armade in leta 1905 je japonska mornarica dokazala, kako izvrstno je znala slediti svojim zapadnim vzgledom.

Tudi Kitajska ni zadovoljna, da bi igrala ulogo nerazvite kolonije drugih narodov. Pod japonskim vodstvom je pričela Kitajska uvajati naše zapadne naprave. Ona proizvaja bombaž v velikanskih množinah, morda danes do 5,000,000 zavojev ali bal na leto.

Bombaž pa se je na Japonskem in Kitajskem izpremenilo v tkanino, s katero se lahko zaklada tržišča Daljnega Iztoka in Pacifika in mogoče tudi celo Južno Ameriko.

Dve veliki industriji sveta sta tekstilna ali predilna ter jeklarska. Surovo železo se proizvaja sedaj na Kitajskem s stroški, ki znašajo manj kot $8.0 za tono. Daljni Iztok bo postal za nas preje tekmec kot pa tržišče in sicer tekmec tako ekonomske kot vojaške sile. Šeststo milijonov Mongolcev je na vidiku, da jih Japonska preobrazi v enolično, samozavestno maso.

Mir in napredek sveta zahteva, da nastopi združena zapadna Evropa kot en mož proti tej iztočni uniji. Proti imperijalistični, avtokratični organizaciji iztočnega sveta stoje v nasprotju zapadni ideali.

Bila je krščanska vera, ki nas je napravila tako različne od njih. Njena filozofija je tvorila ozadje moderne socijalne misli. V krščanstvu ima tudi svoj vir ideal človeškega bratstva, katerega skušamo prestaviti v realno življenje z demokracijo in organizacijo socijalizirane države.

To so ideali belega moža. Mi vsi želimo, da bi se beli možje naselili ter določili standard življenja v Južni Ameriki, Južni Afriki in zapadni Aziji.

Naloga bodočnosti pa je naseljenje in razvoj teh krajev.

Združenim državam bo pripadla prilika in naloga razviti, kulturno in ekonomsko, Centralno in Južno Ameriko. Pustilo se bo primerni prostor za sovdeležbo Anglije in drugih pri tem razvoju, a vodstvo razvoja mora biti — naše.

Velika Britanija, ki lastuje sedaj eno šestino površine celega sveta, ima dosti novega polja za delo v Canadi in Južni Afriki.

Pri skupni nalogi razvoja še nerazvitih pokrajin sveta pa naj bi bili vdeleženi še ostali veliki narodi, Italija, Francija in morda tudi — Rusija.

Anglo-saške sanje Cecil Rhodesa niso mrtve. V njih oživotvorenju ležita mir in varnost zapadne Evrope in tudi celega ostalega sveta.

Iz Avstrije.

Začetkom junija je bil avstrijski državni zbor po dolgem času zopet sklican. Iz govorov različnih poslancev se razvidi, zakaj se je bala vlada sklicati državni zbor, katerega je obsodila na molčanje cela tri leta. Ako je kaka stranka zahtevala, da se skliče, je vlada že dobila kak izgovor in državni posli so se vršili brez dovoljenja ljudskih zastopnikov. V tem zasedanju je bilo izraženega toliko ogorčenja in nevolje ter toliko zadušenih čustev, kakoršnih še ni bila priča nobena zbornica. Slednjič je vendarle vlada dovolila vsem narodom, ki se proti svoji volji nahajajo pod avstrijsko vlado, da so po svojih zastopnikih v jasni luči pokazali položaj države. In povzdignili so svoj glastako glasno, da se je slišalo tudi izven države, dasi je cenzura zelo stroga.

Navzlic vsem zaprekam so odkrili mnogo stvari, ki so se dogodile za zaprtimi vrati habsburške hiše od izbruha vojne. Državni zbor je imel primeroma le malo zasedanj; toda dovolj, da se je moglo razvideti, da so se narodna nasprotstva tekom vojne poostrila. Vse lepe besede in zveneči članki po raznih časopisih o patriotični požrtvovalnosti in edinosti posameznih avstrijskih narodov, o katerih so govorili, da so tekmovali med seboj, kdo bo več storil za avstrijsko hišo, so bile pravljice. Niti Poljaki, niti Čehi, niti Malorusi (ali po avstrijsko: "Ruteni"), ne Slovenci, ne Hrvatje se niso iz lastnega nagiba in navdušenja vrgli na sovražnika.

"Vojna", je rekel češki poslanec Stribrny v državnem zboru, "je bila napovedana proti naši volji. Kakor se je šele sedaj dokazalo, so bili tisoči Čehov, Italjanov, Rumunov in Jugoslovanov "sumljivi" in "dvomljivi". Zaprli so jih po ječah, internirali po ujetniških taborih, mnogo — koliko, pač menda ne bomo nikdar vedeli — je pa pomrlo žalostne smrti. Vislice so prišle v Avstriji do popolne veljave; postavljene so po vseh deželah.

Celo sedaj ob času zasedanja državnega zbora sedi veliko število slovenskih, hrvatskih, čeških, poljskih in laških poslancev po ječah in njihova mesta v zbornici so prazna. Avstrija vodi dve vojni: eno proti zunanjemu sovražniku, drugo pa proti svoji lastni družini. Po triletnem zatiranju je izbruhnilo narodno sovraštvo s podvojeno silo. Predsednik državnega zbora je lahko zvonil, kolikor je hotel, pozivljal je poslance k redu; toda ravno tako bi bil mogel pozivljati vulkan, da preneha bljuvati ogenj in lavo.

"Ni bilo še dovolj obešenih!" je zavpil češko-nemški poslanec Heine češkim poslancem in notorični nemški nacijonalec Wolf je imenoval Čehe "izdajalce nad cesarjem in državo".

Nek socijalistični poslanec pripoveduje, kako ga je zavrnil njegov poveljnik, katerega je prosil za listine, katere je potreboval, da se je mogel vdeležiti državnozborskih zasedanj. Poveljnik je kričal: "Vi niste nič vredni; nikdo med vami! Poslance bi morali sežgati, da, sežgati, vse skupaj, potem bi vsaj imeli mir!"

Poljaki ne marajo imeti z vlado nikakega posla. Slovenci pa se pritožujejo čez nepopisno zatiranje. —

To je tedaj današnja Avstrija pod vlado mladega cesarja, o katerem se ne ve še nič gotovega, razun, da je kronan in da je dal pobesiti na tisoče nedolžnih ljudi, ki niso imeli na sebi drugega greha, kot da so ljubili svoj narod in zahtevali zanj pravice.

Iz "New Statesman" iz Londona posnamemo še sledeče:

"V Talerhofu na Štajerskem se nahaja 5000 Čehov, ki so politično osumljeni in zaradi tega internirani", je izjavil češki poslanec Stribrny 14. junija v avstrijskem državnem zboru tekom svojega govora, ki je bil zelo cenzuriran. "Na nalezljivih boleznih je pomrlo 1200 interniranih. Na pokopališču je 2000 grobov. Stare može, žene in deklice so pogosto povezali in so jih v umazanih živinskih železniških vozovih prepeljali v peklo v Talerhof. Nek transport, obstoječ iz 43 interniranih, so med potom ogrski honvedi masakrirali. Pogosto so internirane pri prihodu v Talerhof pretepli in drugače mučili, da je tekla kri. Mnogo so jih v decembru 1914 pustili, da so prenočili na prostem.

Dr. Kost Levidki, ukrajinski poslanec, ki je prijazen avstrijski vladi, je izjavil, da so civilne in vojaške oblasti v Galiciji pričele proti nedolžnemu ljudstvu vojno. "Tisoče mož, žena in otrok so vojaška sodišča ukazala pobesiti in postreljati, ali pa so bili v ugodnem slučaju internirani. Vojaške straže so jih s krutim ravnanjem spremljale v ječo."

Poljski poslanec Daščinski popisuje, kako so avstrijske armade osvobodile Galicijo v poletju 1915. "Njih pohod skozi Galicijo je bil pohod vislic in umorov. Mnogi pravijo, da so obesili 30 tisoč oseb; drugi pa trdijo, da je bilo dvojno število. Obešali so ljudi, ne da bi vedeli, zakaj." To je govoril, ko je bila zbornica v največji zmešnjavi.

Med govorom poslanca Stribrnyja je neki češki poslanec omedlel in naduti Nemec Heine je še zaklical, da so v Galiciji še premalo ljudi obesili.

Dopis.

Primrose, Pa.

Že dolgo ni bilo dopisa iz tukajšnje naselbine, zato hočem jaz nekoliko poročati.

Delamo bolj pomalo, ker nam večkrat primanjkuje železniških voz. O draginji pa ne bom poročal, ker je taka kot povsod.

Omeniti pa moram, da je nesreča zadela našega rojaka Janeza Debelaka, ki je šel na svoje delo v soboto dne 21. t. m. Komaj je prijel za delo, ko se je vtrgala nad njim skala, ki ga je tako nesrečno zadela, da mu je zlomila hrbtenico in dvoje reber. Sedaj se nahaja v Mercy Hospital v Pittsburghu, kjer se bori s smrtjo. Pripada društvu sv. Barbare postaja št. 81.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam "Glas Naroda".

Anton Škafar.

Slovenske novice.

Milwaukee, Wis.

Umrla je 10. julija staršem Fr. in Barbara Anzelj leto in pol stara hčerka Hedvika.

Sheboygan, Wis.

Dne 15. julija se je prijavilo prostovoljno 253 oseb za vojaško službo. Med temi so sledeči Slovenci: Jožef Godec, Jožef Križaj, Frank Novak, Frank Parakovič, Frank Rejk, John Rupnik, E. Šimek, E. Staniš, Jožef Urbanič, Anton Gabrič in Alojzij Jirovec; zadnjeimenovani je iz Antigo.

Virginia, Minn.

Mestni svet je preglasoval županov veto ter dovolil gostilniško licenco Math. Kostanjšeku. Rev. Thomas K. Leech, metodistovsko-episkopalni pastor, je izjavil, da bo zahteval "injunction", da se mora zapreti ta gostilna. Župan, mestni pravdnik in trije aldermani, ki so nasprotovali, da bi se ne dovolila gostilna, so prejeli radi tega mnogo pritožb. Pastor Leech je izjavil med pridigo, da se je zaklel, da ne bo dopustil, da bi Kostanjšek smel voditi ta salun.

Joe Machavitch, ki je bil odpuščen iz mestne službe, v kateri je bil zaposlen 22 let, je izjavil, da ako ne bo vzet nazaj, ga bo moralo podpirati mesto.

Tony Murdovich je imel rad gdč. Mary Perkovic, katera mu je posodila radi ljubezni 60 dol. Murdovich pa se je podal v Hibbing, kjer se je poročil z drugo. Nato ga je dala Perkovich zapreti ter bo sojen 11. avgusta.

Dne 13. julija je zapustilo mesto 10 Srbov, ki so se podali na francosko bojišče. Rekrutiral jih je stotnik Pribičević. Profesor Bogdanović jim je priredil za slovo slovesni banket.

Chisholm, Minn.

Olga Pakiž, 8letna hčerka John Pakiža, ki se je izgubila v hosti za 50 ur, okreva v bolnišnici.

Ely, Minn.

Dne 12. julija se je vršil shod v Opera House za pridobitev rekrutov. Na tem shodu je govoril tudi župan Geo. L. Brozich. Prijavilo se je čez 80 mož, dobiti jih pa hočejo 100, kar bi pomenilo na vsaikh 60 oseb po enega.

Med fanti, ki so šli prostovoljno k vojakom, so tudi sledeči s slovenskimi imeni: Vincent Habjan, Jos. Markovič, Frank Rupar, Joe Skala in John V. Kočevar.

McKinley, Minn.

Rdeči križ je priredil 13. julija v vaški hiši častno slovo z banketom vsem, ki so se priglasili prostovoljno k vojakom. Med temi so bili Leo Strah in Matija Smuk. Že pred temi se je prijavil k mornarici John Šestič.

Hibbing, Minn.

"Bone Dry" zveza je dobila tisoč podpisov, da se bo pri prihodnjih volitvah glasovalo, ali se naj posuši ves okraj. Posebno jim je trn v peti vas Buhl, kjer so baje nekateri gostilničarji iztržili dne 4. julija do $1600 ta dan.

Sparta, Minn.

John Mahala si je kupil nov avtomobil. Okoli četrt milje od Gilberta je zadel v drug avtomobil ter se prevrnil in avtomobil potrl. K sreči ni bil ranjen nikdo v njem.

Kadar gre "Kristus" v vojno.

V starosti dvainštirideset let je bil Anton Lang upoklican pod zastave. Mrs. Gertrud Atherton izjavlja, da se dviga občutek protesta v duhu vsakega, ki je bil videl pasijonske igre v Ober-Ammergau leta 1910 in ki je upal, da jih bo zopet videl leta 1920 in sicer z istim lepim Kristom. — Lang ni le popolnoma izurjen in dovršen igralec, temveč ga je narava tudi obdarila z duhovitim obrazom. — Brez vsakega dvoma, — nadaljuje ista pisateljica, — ga je prihranila nemška vlada, ki je prometen trgovec, kolikor dolgo je bilo pač mogoče. Dobro znano je, da so vsi mlajši možje iz te vasi odšli v vojno že pred dolgim časom. Miss Adelina Doty je v eni zadnjih številk v "Atlantic" popisala to malo bavarsko vasico kot kraj, kot jih je tako žalostnih le malo najti na svetu. Mrs. Atherton pa izjavja, da bi bila izguba Langa, predstavitelja Krista v slovitih pasijonskih igrah, naravnost nenadomestljiva. Da se je vpoklicalo tudi tega moža, ki ne more predstavljati Bog ve kakšne vojaške vrednosti, je značilno za razmere, ki morajo vladati v Nemčiji. V newyorškem "Times", kjer se je objavilo njeno pismo, čitamo:

— Časopisi in d[illegible] so komentirali to žrtvo[illegible] Langa, pa še ne vedo, kako značilno je pravzaprav. Dejstvo, da predstavlja Lang za Nemčijo trgovsko vrednost ali kapital, tvori šele polovico žaloigre. Lang je jetičen ter je prav tako malo sposoben za službo v zakopih ali sploh za armadno službo kot najbolj nežna ženska.

Leta 1908 sem preživela nekako štirinjast dni v vasici Ober-Ammergau. Nikdar si nisem želela videti te pasijonske igre, a želela sem spoznati to prav posebno vasico in iz istega vzroka, ki me je privedel v Ober-Ammergau, sem se tudi nastanila na domu Antona Langa.

Gospa Lang je računala več kot kateri drugi v vasi, radi česar je morala slišati od sosedov marsikatero grenko. Ona pa mi je popolnoma jasno obrazložila ta svoj greh in to svoje stališče. Rekla mi je nekega dne:

— Moj mož je jetičen. On bo morda predstavljal Krista l. 1910, a ne bo nikdar živel do leta 1920. Ono malo, kar zasluži kot lončar, je pripisovati dejstvu, da je "Kristus" in raditega kupujejo potniki od njega robo prav tako kot tudi pridejo k nam na stanovanje. Ko bo on umrl, bo vse to propadlo in jaz bom dobivala le najmanjšo odškodnino za svoje sobe, če bom sploh v stanu obdržati to hišo. — Imam dva otroka. Želim, da zrasteta zdrava in zatreta v sebi vsako kal bolezni, ki sta jo mogoče podedovala po svojem očetu. Razumete torej, da moram storiti sedaj, kar se da storiti. Jaz moram skladati na kup in hraniti, kajti jaz sem mati....

Drugi ljudje v vasi so mi pripovedovali isto stvar, — da je glede Antona Langa le še vprašanje par let. Nikdo ni vrjel, da bo tako dolgo živel kot je v resnici in brez vsakega dvoma je k temu največ pripomogla njegova občudovanja vredna žena. Malo sem še videla možkih, ki bi izgledali tako slabo. Ko je nesel po stopnjicah navzgor kovčeg, je bil bled te rse je pričel potiti še predno je dospel do vrha. Ves svoj prosti čas pa je porabil za to, da se je vozil naokrog s svojim kolesom.

Sedaj pa prihajamo do čudnega sklepa, da mora presti Nemčiji že precej trda, če mora klicati v vojake svoje jetične ljudi. Prav gotovo bi noben obzir na človečanstvo ne spravil Nemčije od tega sklepa in morda edinole žgoče pero Maksimilijana Hardena, — edinega pravega moža v Nemčiji.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

H. S. Graves,
načelnik amer. gozd. službe.

Občinstvo.

Sedela sva v krčmi, za poličem vina, in gledala skozi okno. Gosto popoldansko nebo je puščalo snežinke na zemljo, počasi, previdno, tuintam eno.

Padale so neslišno, kot bi se bale, da koga ne prebude, na pusto pokrajino, na blatni kolodvor, na štrleče, s plahto pregrnjeno ogrodje cirkusa, ki je s par vozovi, par šotori in bajtami stal ob cesti.

— Malo občinstva prihaja k predstavam, kajne? Podeželni ljudje se ne dajo dramiti iz zimskega spanja. Tuintam sedi kateri in gleda, kot da se je zmotil, ko je prišel sem...

— Malo občinstva, — je zavrnila z glasom, tako lepim, da ga je bilo škoda spričo te slike v oknu, — in še to je nehvaležno. Občinstvo, veste — mestno ali podeželno — je skrivnost. Velika skrivnost. Zdi se mi, da ga ljubim, da je predmet edini moji strasti v življenju. Ne kadim, ne igram, ne tekam za moškimi — resnično ne! — Občinstvo me mika, s svojimi kačjimi kretnjami — ne poznate še vtisa, ki ga ima igralec, kadar stopi v manežo: občinstvo leži kakor kača — zvito okoli vas, s svojo nepreračunljivo ljubeznijo in s svojimi nepričakovanimi zahtevami... — Zdim se sama sebi kakor vitka krotiteljica levov, kadar stopim pred občinstvo. Razburjena mu poiščem oči in jih ne pustim iz pogleda do konca. Za hrbtom skri vam bič, sredstvo za najhujše slučaje. Da, tudi bliča treba. Stojim kakor na vulkanskih tleh, ki utegnejo vsak trenutek izbruhniti. In se zavedam, jasno in strahoma zavedam, da mi je bič v roki kakor bilka, s katero hočem krotiti vihar...

Popila je ostanek vina in se zopet zagledala v okna brezglasno enobarvno zimsko sliko

Grebeni šotorov, v blato vgreznjena kolesa vozov in čez vse: — tiho, redko padanje snežink. .

— Nepreračunljivo je, sem rekla. Nepreračunljivo kakor žival, ki ji ne poznate skrivnosti duše. Ali sploh ima dušo? Učenja ki trde, da je nima, da ima le žarek življenja, duši podoben, teman zamolkel sij duše v sebi — svoj lastni jaz. Žival namreč. Vi se čudite, da tako nizko cenim občinstvo. Saj ste tudi vi njegov del, če si kupite vstopnico in sedete na mesto in se ozrete na levo in se ozrete na desno in stisnete roko prijatelju, pozdravite znanko čez bariero... Saj ste tudi vi del tistega, ki ga živali primerjam, in vendar ste čisto spodoben človek, kajne? — V celoti, veste, v celoti je tako, postane nekaj novega, od posamnika povsem drugačnega, ne zavedajoč se svoje nove narave. Naj vam povem primer?

Še so padale snežinke, še so jih požirali jarki, kolovozi in ceste, jambori šotorov so še ostro molili v gosti zimski zrak.

— To se je zgodilo v cirkusu, ki je potem pogorel. Angažirana sem bila kot plesalka eksotičnih plesov, spremljala me je godba na lok, ki jo je vodil mlad človek, nekdanji konzervatorist. V tistem cirkusu je že pred menoj žongliral mlad Poljak, mislim — nekdanji častnik. Hodil je po žici, napeti visoko nad manežo, metal nože v zrak in jih lovil. — Rekla sem prej, da ne tekam za moškimi, a tega človeka sem ljubila od srca. Kaj vem zakaj mu tega nisem povedala nikdar. Če se ne motim — in danes se res ne motim več — je imel ljubico. Kaj zato! Ljubila sem ga vseeno, ker je bil tako redkobeseden, premišljujoč, rekla bi — vernožalosten. Poljaki navadno niso taki! A baš zato, ker je bil nekaka izjema med vsemi mojimi znanci Poljaki, me je zanimal in rada sem gledala za njim.

Njegova točka je bila ena najnevarnejših. Svojih ljudi ni imel da bi mu bili napenjali in pritrjevali žico, zanašati se je moral na sluge podjetja.

Kakor veste, je taka reč odvisna od enega vijaka, od enega kljuna, od ene zareze v zdolbi... Treba, da se ploča ob ploči premakne le za las — in vse skupaj se zruši s človekom vred.

Sluge so radi pijani, osobito na plačilni dan in ne mislijo na življenje, ki gori na žici pleše in koleba med — življenjem in smrtjo...

Meni je bila Poljakova točka, ki je trajala komaj deset minut in ki je redno stala pred mojo na vzporedu — večnost trepetanja, muk, najsilnejše razburjenosti. Med njegovo točko sem se navadno oblačila.

Zatrdim vam, da me je maloklaj obdržalo na stolu pred zrcalom. Iztrgla sem se garderobierki, ki me je oblačila, iz rok in zbežala k zagrinjalu. Na dihanju občinstva, ki se je natanko slišalo v garderobo, sem poznala, kako se godi mojemu Poljaku na žici. Tista tihota tam notri med predstavo je nekaj groznega. — Nihče se ne gane na sedežu. Niti jambor ne zaječi, niti plahta ne šelestne. Tihota pred ploskom, ki pljuskne v manežo kakor jez — ali tihota pred potomom.

Videla sem že kri, z žaganjem maneže pomešano, videla telo, ki mu je triko preozek, vijoče se v onemogli bolesti pred aparatom. Delavci zaliti, zabuhnjeni, topi — strme v prizor in si ne vedo pomagati... Tak trenutek je za opazovalca hujši nego za ponesrečenca.

Njegova točka je torej pred mojo stala na vzporedu in ko tako nekega večera sedim v garderobi in se šminkam — roka mi je trepetala, ker iz arene nisem slišala nič drugega ko tihoto, tihoto, tihoto — še godba je bila ponehala — se nakrat nekaj zruši — ali zaboj ali lestva, ali celi cirkus, nisem mogla v hipu dognati — orkan šuma, groznih kletev, klicev se dvigne in hoče pokopati vse, kar se — drobno in gomezeče kakor mravljinak — giblje pod njim...

Hočem planiti k zastoru, a noge ne ubogajo. Kakor od strele zadeta obsedim pred zrcalom, — šminko v roki in — čakam...

Zastor se razmakne in dva gospoda v cilindrih prineseta — blesteč je kosala bela barva njunih rokavic umazanorožno barvo trikoja — truplo Poljaka plesalca v garderobo.

Gospod moj, moje mnenje o naši umetnosti ni visoko, ali resnično, ko sem ugledala Poljaka, s strtimi ledji, s pobešenimi nogami, se mi je zdel kakor ptič, ki je z viška treščil na trdi tlak. Kako lahko — kakor metulj — se je kretal ta mož na žici. Živel je od zraka, v zraku, z zrakom kakor ptičev eden — in zdaj leži z zlomljenim hrbtom, nem od kričeče bolesti...

Seveda sem takoj pomagala, da smo ga položili na žimnico, ki je bila pripravljena za tretjo točko; kapljala sem mu konjak v usta in hladila sence z mokrimi cunjami.

Ležal je tam kakor človek, ki vse svoje življenje ničesar drugega ni iskal kakor te nesreče, ki je skozi grozen trenutek sicer, ali srečno in enkrat za vselej dospel tja, kamor je vedno hotel.

Njegov obraz je bil tak kakor zmerom. Redkobeseden, zastrt, v žalost nagnjen. Rahlo je odklonil vsako pomoč, katero sem mu v svoji razburjenosti kopičila — zglavje, odejo, obveze; za vse se je zahvalil.

Sedela sem pri njem na nizkem stolcu, popolnoma opravljena za ples, in ga gledala. — Ne vem, ali sem delala tako neumen obraz, ali je on bil s svojim položajem tako zelo zadovoljen, — smehljal se je, kakor še nisem videla človeka smehljati se...

Tedaj zabrni električni zvonec.

Ozrem se prestrašena in ne — vem, kaj bi pomenilo znamenje. Za menoj stoji ravnatelj v črni suknji in belih rokavic — vstop v garderobo mu med oblačenjem ni bil dovoljen in nestrpno čaka. Njegov obraz je bil vljuden in zaeno oduren, sočustvujoč in zaeno brezmejno nesramen, prizanesljiv in zaeno zahteven, vsiljiv in nadvse izzivajoč.

Kaj vendar? —

— Gospodična Pavla, dal sem vriniti odmor desetih minut, da se razburjenje med občinstvom nekoliko poleže; tudi nam bo oddih po tej katastrofi dobro del, a — dalje ne morem čakati. Ljudje so plačali sedeže in so — nestrpni...

Sedeč ob Poljaku, vtopljena v presrečno žalost njegovega obraza, sem bila popolnoma pozabila nase in na občinstvo.

Kaj, ali še sedi, ali še ni odšlo?

— Ruiniran sem, gospodična, če prekinem večer radi take malenkosti. Občinstvo me bo obrekovalo... in ne pride več. Saj poznate razmere.

— Toda, gospod ravnatelj!

Slišala sem, da se mi je tresel glas, in vedela, da je gospod ravnatelj dobro razumel ta tresljaj.

Držal je bič v roki, za četrto točko s konji, in sram ga je bilo tega biča.

— Gospod ravnatelj, kaj je ena predstava več ali manj, v nedeljo se vam blagajna zopet napolni...

— Gospodična, zame ne gre... Verujte mi, da sem sozadet z nesrečo kakor nihče drug v našem osobju. Toda občinstvo, to veleslavno, naklonjeno občinstvo!

— Ali je vaša resna volja?

— Ne morem, gospodična, kakor bi rad!

Zvonec je zabrnel drugič.

Gospod, naj vam pripovedujem kako sem si brisala solze z našminkanih lic, kako sem si drgala vlažne roke ob rokavih, kako sem si hladila vroče sence z robcem?

Ležečega Poljaka nisem upala pogledati. Krikniti bi morala od sramu, če bi me zadel njegov trpeči pogled — — —

Zastor se je razmaknil — in stala sem tam, kjer je ležal on pred desetimi minutami. Žaganje je bilo skrbno razgrabljeno, ni se poznal odtis padlega telesa.

A meni se je zdelo, da vidim kri, samo kri pod nogami. Ta kri, gorka in vonjava še, žari, kipi, vre — ne more umreti.

In on kliče iz nje s slabotnim glasom, kliče, zakaj hodim po njem, po živem, po njegovih bolečih, zlomljenih udih!....

Kri, iz katere se odpirajo njegove oči, tako mile in dobre, — globoko zasenčene — kakor je mila in dobra in globoko zasenčena le moška žalost.

Odpustite mi da, vam pripovedujem še nadalje. Samo to naj vam povem:

Plesala sem, resnično plesala svoj ogrski ples s pištolami, plesala na tistem mestu, kjer je ležal on pred desetimi minutami, vijoč se od silne bolečine — plesala, plesala, plesala veleslavnemu, naklonjenemu občinstvu v — oči, v usta, v senzacijski glad, v njegovo podlo srce, v nizko, živalsko dušo njegovo — plesala, da sem si ranila noge do krvi, da so mi letele cunje z bokov, da sem si razplesala obleko s telesa.

In odslej vem, da je občinstvo žival, ki nima duše, ki ima le žarek življenja v sebi, duši podoben, teman, zamolkel žarek — skrivnost živalskega bitja...

Nasmehnila se je, ko da je življenje vzlic temu spoznanju — vendarle lepo, in iztegnila svojo belo roko preko mize proti oknu.

— Poglejte, naš cirkus ima že belo kučmo in kako živo žari lepak na belini snega.

Zastonj poskušnja čaja

Pišite še danes po poskušnjo Father Mollingerjeva rastlinskega čaja, senzacijalna zdravniška iznajdba, hvaljena od bolnih ljudi po celi Ameriki, katerim je bilo zdravje povrnjeno.

Za zaprtje, revmatizem, nečisto kri, glavobol, kašelj in prehlad, za slabotne upadle ljudi, za trpeče na neprebavi, za nered v želodcu, ledicah, jetrah in mehurju, ni bolj primernega zdravila kot iz 15 raznih rastlin sestavljen Father Mollingerjev **SLOVITI ČAJ.**

Pošljite svoj naslov na dopisnici in **PREJELI BOSTE BREZPLAČNI ZAVITEK, DA POSKUSITE PREDNO KUPITE.** Mi bomo poslali brezplačno **POPIS FATHER MOLLINGERJEVEGA ŽIVLJENJA, KATEREGA MORA IMETI VSAKA HIŠA. NASLOV:**

Mollinger Medicine Co.
21 Mollinger Bldg.
11 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Francosko bojišče.

Francozi odbijejo ljute napade. — Nemci hočejo zavzeti izgubljeno ozemlje. Francozi se hrabro drže.

Pariz, Francija, 25. julija. — Danes zjutraj so Nemci zopet poskusili izviti iz francoskih rok ozemlje, ki so ga izgubili na Californijski planoti. Dasi so imeli zelo velike izgube, niso dosegli nikakega uspeha. Nemci so hudo bombardirali francoske postojanke v tem okrožju. Vsi napadi so bili odbiti in Francozi utrjujejo pridobljeno ozemlje.

V Rheims je včeraj zopet padlo 67 strelov.

London, Anglija, 25. julija. — Po hudem bombardiranju angleških zakopov pri Mocnhy-le-Preux so Nemci naskočili Infanterijski hrib in pomočjo ognjenih metalcev se jim je posrečilo potisniti Angleže nazaj na fronti okoli 200 jardov.

Pri Bullecourtu pa so Angleži odbili en nemški napad. Danes zjutraj so angleške čete vdrle v nemške zakope pri Ypres in so vjeli večje število vojakov.

Potopljen angleški podmorski čoln.

Berlin, Nemčija, 26. julija. — Nemška admiraliteta uradno na znanja, da je nemški podmorski čoln potopil angleškega C-34. Rešil se je samo eden, katerega pa so Nemci odpeljali s seboj.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je **sifilis** ali **zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive** in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspešno zdravijo **privatno doma** in z **majhnimi stroški.**

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so **nerednosti želodca** in **jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha** in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša **brezplačna knjižica** vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do **zdravja, moči in svežosti,** da so zopet **možje.** Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, **kažipot k zdravju,** in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. .....

Mesto ..... Država .....

Pridobivanje riža na Filipinih.

Glavni pridelek na Filipinskem otočju je riž, a klimatične razmere so tako različne v posameznih delih otočja, da se prideluje tudi številne druge sadeže kot koruzo, sladkorni trs, tobak, kokos, banane in drugo.

Celotno produkcijo vsakega posameznaga teh pridelkov bi se lahko potrojilo, če bi rabil narod moderno poljedelsko orodje, izbiral seme ter boljše kultiviral zemljo po shranjenju pridelkov. Vsled površnih metod ter pomanjkanja kapitala, poleg česa še pride velika lenoba, pa se zadovoljijo domačini z majhnim pridelkom. Na večim farm se rabi navadni enoročni plug ter leseno brano. Brazde so nekako štiri inče široke in tri inče globoke. Vsled tega je to delo zelo lahko ter ga opravlja en človek s pomočjo enega vola.

Farmerji delajo ponavadi od šestih zjutraj do desetih zjutraj ter od štirih popoldne do sedmih. To pa raditega, ker ne more nihče prenesti intenzivne vročine, ki vlada krog poldne.

Sadi se skoro vse vrste riža v majhnih ograjkih. Tam se pusti rastlino rasti, dokler ne doseže višine osmih do dvanajstih inčev, nakar se riž presadi na stalna polja. Vsako posamezno steblo se posamič postavi z roko v zemljo.

Oranje za riž se vrši takoj potem, ko se je skozinskoz namočilo zemljo. Tej operaciji sledi moderno vlečenje z brano, na kateri stoji Filipin, da da orodju večjo težo. Ta mož stoji na brani ter se pri tem drži za rep vola. Ko je zasejal farmer svoj riž, prične počivati za par mesecev. Tekom tega časa se komaj loti kakega dela ter le čaka, kedaj bo riž dozorel.

Kje je Nemec?

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Elektrika je hladna razsvetljava.

Ako imate električno razsvetljavo v prodajalni, pisarni, ali doma, ste sigurni ugodnosti v vročini. Električna luč da najboljšo razsvetljavo, toda le malo gorkote. Stroški so zelo primerni.

Vprašajte za pojasnila v kakem uradu Edison Company.

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway, 126 Delancey Street, 10 Irving Place | 124 West 42d Street | 151 E. 86th Street, 15 E. 125th Street, 362 E. 149th Street

All Show Rooms open until midnight

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, pohištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol miljona (4,500.000) iztisih in je torej najboljše sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane	$1.00	Enkratno iskanje dela stane	$0.30
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane	$1.00	Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane	$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane	$1.00	Enkratno društveno naznanilo stane	$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.
Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA: **"GLAS NARODA"**

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 11⅓, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

Iz urada gl. predsednika S. P. Društva Sv. Barbare.

Minulo je prvih šest mesecev, odkar je prevzel poslovanje v organizaciji sedanji odbor. Delo je bilo precej naporno, ker smo preustrojili notranji sistem poslovanja in tako postavili organizacijo na moderno stališče trgovske uprave.

Ob zaključku računov koncem leta 1916 je znašalo vse premoženje društva sv. Barbare 87,717 dolarjev 99 centov; v teh šestih mesecih smo pa napredovali 12,773 dolarjev 26 centov; ob zaključku računov dne 30. junija 1917 znaša torej skupno društveno premoženje svoto $100,491.25. V tej svoti je všteť tudi inventar društva, kajti denarno premoženje znaša le $95,324.15.

Društveno premoženje znaša torej nad sto tisoč dolarjev, kar je vsekakor lepa svota v primeri s članstvom.

V članstvu smo nazadovali v teh šestih mesecih, kajti veliko jih je mislilo, da je organizacija na slabejšem stališču kot je v resnici. Da je članstvo tako mislilo so bile vzrok razne okolnosti. Veliko je bilo vzrok tudi to, ker nismo mogli dobiti sodnijskega dovoljenja za dodatek k naše ustavi, da bi dobili s tem težavno priznano pravo za izdajanje certifikatov po $500. Nadalje je bilo članstvo nezadovoljno, ker toliko časa po konvenciji ni dobilo v roke novih društvenih pravil. Vse to je kazalo nekako slabost organizacije — in ni čudno, če je tu in tam kateri odstopil. Glavni odbor pa tudi ni mogel nič odločnega storiti napram tem problemom. S pravili smo čakali radi tega, da bi natisnili v njih tudi ta dodatek; in ker se je to le zavlačevalo, tudi pravil nismo mogli izdati. In ker v šestih mesecih nismo dosegli priznanje tega dodatka na sodniji, smo izdali pravila brez njega. Pravila so torej v tisku in jih bo tiskarna v kratkem razposlala na krajevne postaje.

Izplačevali bomo v bodoče prav tako kot smo do sedaj; za kolikor je član zavarovan, toliko bodo prejeli njegovi dediči. Seveda, — popolnoma pravilno ni tako poslovanje, zato si moramo pa kako drugače pomagati.

Za bolniški sklad je naklad prenehal za nekaj časa in v juliju se več ne plača. Zdaj je v bolniškem skladu denarja $856.76. Naklada torej ne bo, dokler se zopet ne pojavi deficit v bolniškem skladu. Zatorej, krajevni uradniki in bolniški obiskovalci, pazite dobro na bolnike, da ne bodo nepravilnim potom dobivali bolniško podporo, kajti le taki slučaji delajo primanjkljaj v bolniškem skladu. Ako bomo vsi vršili svoje dolžnosti, ne bo tako hitro naklada, če bomo pa na bolnike premalo pazili, pa seveda ne bo dolgo, ko bo zopet treba plačevati izredni asesment v bolniški sklad.

Aktuar Nitchie je poslal račun o solventnosti naše organizacije šele potem, ko je bila seja glavnega odbora končana in so nadzorniki šli že domov; radi tega ne bo prišlo njegovo poročilo v zapisnik, pač pa bo izdano v glasilu pod tajnikovim poročilom. Solventnost naše organizacije je povoljna. Smo v boljšem položaju, kot se je pričakovalo. Društvo sv. Barbare je solventno v vseh skladih, izvzemši bolniškega. Za bolniški sklad imamo torej prenizka vplačila, katera ne pokrivajo izplačil, in tako postanemo nesolventni v tem skladu. Pripomniti je treba, da je to poročilo aktuarjevo sestavljeno na podlagi asesmenta, katerega plačujemo po sklepu 6. redne konvencije; v tem računu ni všteti naklad 25¢, kar smo plačevali v zadnjih mesecih. Aktuar je naredil račun na podlagi našega regularnega asesmenta in nam pokazal, da lahko shajamo s sedanjim asesmentom v vseh drugih skladih, le v bolniškem skladu ne; zato bomo pa morali gledati v bodoče, da zabranimo kolikor mogoče izplačitev takih podpor, ki niso po določbah naših pravil upravičene. Ako ne storimo tega, je posledica izreden asesment, ki je vedno neprijeten pojav v vsaki organizaciji. V smislu pravil ima glavni tajnik pravico razpisati izreden asesment za bolniški sklad takoj, ko nastane v njem primanjkljaj: zatorej pazite na bolnike, da bo prejel vsak le toliko, do kar je deležen, in zopet vplačal vsak le toliko, kot se more zahtevati v smislu bratske vzajemnosti v podpornih organizacijah.

Šesta redna konvencija je sklenila z dvetretinsko večino, da se društvo sv. Barbare združi s kako drugo slovensko podporno organizacijo. Glavni odbor je ta sklep dve tretine delegatov v polni meri vpošteval ter deloval za združitev ves čas svojega uradovanja. Ker v tem času ni prišlo do sporazumljenja med večjim številom slovenskih podpornih organizacij, je odbor na svoji polletni seji sklenil, da se združi društvo sv. Barbare s Slovensko Delavsko Podporno Zvezo. V ta namen sta odbora obeh organizacij izdelala pogodbo, ki bo predložena v potrdilo članstvu obeh organizacij potom splošnega glasovanja. Ker sta obe organizaciji takorekoč solventni, ni nobene težkoče več, ki bi ovirala združenje. Glavni odborniki obeh organizacij so storili svojo dolžnost, zdaj je pa odvisno na vas, cenjeno članstvo, da ta sklep potrdite ali pa zavržete.

Pogodba za združenje in potrebno pojasnilo bo v kratkem priobčeno v glasilu po br. gl. tajniku.

Da je združenje od naše strani potrebno, izkazuje to, ker nismo pravilno inkorporirani. Ako se ne bomo združili, si moramo v kratkem preskrbeti novo inkorporacijo, ki bo odgovarjala zahtevam našega poslovanja.

V slučaju, da se omenjeni organizaciji združita, bo sedež skupne organizacije določen s splošnim glasovanjem.

Kot druge slične organizacije, tako bo tudi društvo sv. Barbare prizadeto v tej vojni. Veliko naših mladih članov bo poklicanih v vojno službo; in ker je že dosti takih, ki so že več let plačevali redno svoje asesmente, ne da bi kaj ven dobili, je dolžnost organizacije, da nekaj stori zanje. Po naših pravilih postane vsak član PASIVEN, če stopi v armado; in pasivni člani niso deležni ne podpore in ne smrtnine. Kdor gre prostovoljno v vojno, je sam odgovoren za posledice, toda veliko jih bo prisiljenih, — in za to bo dal gl. odbor na splošno glasovanje, da se v slučaju njih smrti izplača 30% na njih police; in v ta sklad bo prispevalo članstvo z izrednim asesmentom, kakor bodo pač slučaji.

Nadalje naznanjam cenjenemu članstvu, da me je odbor izvolil za **nabiranje prostih prispevkov za vojne begunce v Švici.** Od tozadevnega odbora smo prejeli dve prošnji, ki razkladata bedni položaj slovenskih dijakov in drugih vojnih beguncev. Delo je težko dobiti, ker je preveč beguncev v Švici, zato so res odvisni od naše pomoči. Apeliram torej na posamezne postaje širom naše nove domovine, da po svoji možnosti pomagate tem siromakom. Vse prejete pošiljatve bom priobčil v našem glasilu. Vse pošiljatve je nasloviti: F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

Pozdravljajoč vse članstvo, ostajam vdani vaš

Frank S. Tauchar,
predsednik.

Povest o vojvodu iz Marlborough.

Človek srednje starosti, ki je bil vedno ljubljenec sreče, se je nekega dne naenkrat nahajal v londonskem Tower-ju kot strogo zastražen jetnik. V ječi pa se je nahajal radi obtožbe izdaje. Vse okoliščine pa so kazale, da bo sekira krvnika končala njegovo meteorju slično karijero.

Jetnik je bil John Churchill, — velik lopov, a tudi sijajen junak, eden največjih, kar jih ima pokazati zgodovina. Bil je čisto dovršeni lopov, a obenem navdahnjen državnik, izdajalec, ki je sprejemal podkupnino, ter general, ki je slovel po celem svetu vsled svojih zmožnosti. Ni je bilo infamije, vspričo katere bi se bil on ustavil, a nasprotno tudi nobene veličine, do katere bi se ne mogel povspeti.

Churchill je prihajal iz stare, a obubožane družine. V starosti petnajstih let se ga je izbralo pažem za vojvodo iz Yorka, ki je postal pozneje angleški kralj James II. Churchill je bil izvanredno lep in premeten ter bil dovršen mojster v umetnosti laskanja. Pridobil si je naklonjenost svojega gospodarja, ki mu je preskrbel mesto poročnika v angleški armadi.

Angleški dvor je bil v tedanjem času zelo pokvarjen. Mladi Churchill pa je bil eden najbolj pokvarjenih ljudi na tem dvoru. S pomočjo sredstev, katerih nočemo tukaj naštevati, je kaj hitro obogatel. S svojo sposobnostjo in protekcijo pa se je tudi hitro dvigal na lestvici vojaških dostojanstev. Ker je bil zelo dalekoviden, je prišel kmalu do prepričanja, da bo hči kralja Jamesa, Ana, nekoč angleška kraljica. Z ozirom na to se je poročil s Saro Jennings, dvorno damo, ki je izvajala skoro neomejen vpliv nad Ano.

Kralj James je svojega prejšnjega najljubšega paža dvignil do časti barona ter ga imenoval polkovnikom v armadi. Proti kralju Jamesu pa se je uprl vojvoda iz Monmouth, največji prijatelj Churchilla. Ker je pomagal zdrobiti to vstajo ter spraviti prijatelja v roke krvnika, je bil povišan Churchill v generala.

Vprizorilo se je poskus, da se spravi s prestola kralja Jamesa in posadi nanj hčerko kralja, Mary, ter njenega moža, Viljema Oranskega. Churchill je takoj izprevidel, da se bo poskus posrečil. Raditega je na mestu ponudil svojo pomoč Viljemu.

Kralj James je bil dobrotnik Churchilla ter mu je tako absolutno zaupal, da ga je postavil na čelo armade, katero se je poslalo proti Viljemu. Churchill je takoj stopil na strani Viljema ter privedel s seboj svojo armado.

Ta čin izdajstva je pripomogel Viljemu in Mary do prestola, dočim se je kralja Jamesa poslalo v pregnanstvo. V povračilo je bil dvignjen Churchill do časti Earla iz Marlborough. Prebrisani kralj Viljem pa je imel preveč pameti, da bi mu zaupal. Ko je Chrchill videl, da se ne more višje dvigniti na dvoru kralja Viljema, je pričel kovati zaroto, koje namen je bil, da se pripomore prejšnjemu kralju Jamesu zopet na prestol. Viljem je zaroto zasledil in vrgel Marlborougha v ječo radi izdaje. To se je zgodilo v maju l. 1692. Marlborough je bil takrat star 42 let.

Vse je kazalo, da je njegove karijere konec. Vsa njegova izdajstva in vse njegovo kovarstvo se je končalo v temnici. Leta njegovega hitrega dviganja so bila zaman. Vse je bilo končano. Noben izmed številnih Angležev, ki so zavidali Johna Churchilla, vojvodo iz Marlborough, bi sedaj ne menjal z jetnikom, ki je tičal v temni luknji Towerja.

Vsled čudnega naključja usode pa se je mož zopet dvignil ter se podal na pot nadaljnih uspehov. Viljem je potreboval njegove službe ter ga izpustil, dasiravno ga je strogo opazoval in stražil, da prepreči nadaljna izdajstva.

Leta 1702 pa je sledila Viljemu in Mary na angleškem prestolu Ana, koje najljubšo spremljevalko je bil preje poročil Churchill, seveda zelo preračunano. Sad njegove prejšnje previdnosti pa je bil, da ga je imenovala Ana vrhovnim poveljnikom cele angleške armade.

Marlborough je odšel na kontinent, na čelu čet, katere je poslala Anglija v angleško-nizozemsko-avstrijski zvezi proti Franciji. Zenij Marlborougha je pričel iznova blesteti v vojni, ki se je vnela. Prišel je domov kot narodni junak in obsipalo se ga je s častmi ter darovi.

Kraljica Ana ga je imenovala "vojvodom iz Marlborough", mu podarila veliko posestvo ter zgradila na njem palačo, ki je stala $1,200,000. To posestvo se je imenovalo "Blenheim" na čast glavni bitki v vojni, v kateri bitki je zmagal Marlborough.

Skozi leta, ki so sledila nato, je bil premeteni Marlborough dejanski vladar Anglije ter preživel svoja zadnja leta kot najbolj odlični državnik in vojak v Evropi.

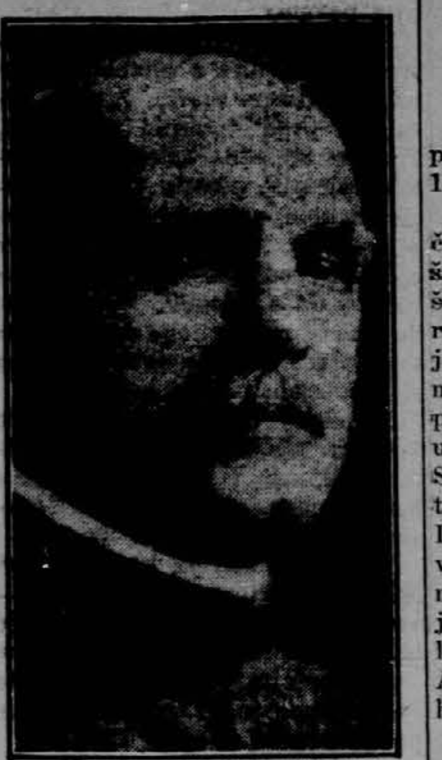

COPYRIGHT HARRIS & EWING, WASH.

I. W. Littell,
graditelj ameriških vežbališč.

VABILO
na
LETNI IZLET (PIKNIK),
katerega priredi
Slov. podp. dr. "Bratska Zveza"
št. 140 SNPJ
v nedeljo dne 29. julija
v Henry Walter's Emerald parku
vogal Martin in Myrtle Ave.,
Glendale, N. Y.

Vstopnina 15¢; otroci do 12. leta vstopnine prosti.

Žrebanje za tri dobitke: 1. cekin za $10, 2. ženski dežnik in 3. škatlja finih smodk. Žreb samo 10 centov.

Kegljanje za dobitke v gotovini: $10, $5 in $3.

Za mnogobrojen obisk se najvljudneje priporoča vsem rojakom in rojakinjam v Greater New Yorku — Odbor društva.

Opomba: Vožnja iz New Yorka ali Brooklyna stane le 5¢. Vzemite nadulično železnico do Fresh Pond Road in tam presedite na Richmond Hill karo, ali pa vzemite Bushwick ali Myrtle Avenue karo ter presedite na Cooper Ave. na Richmond Hill karo, ki pelje pred park. (20827—7)

Avgust Šenoa.

Avgust Šenoa, dični hrvatski pesnik in pisatelj, se je rodil dne 14. listopada leta 1838 v Zagrebu.

Njegova roditelja sta vrlo rada čitala lepe in dobre knjige, slušala glasbo in pohajala v gledališče. Oče je malemu Avgustu prav rad pripovedoval dogodke iz svojega zanimivega življenja, a mati mu je premnogokrat čitala lepe pesmi. Ko je bil star osem let, naučila ga je mati deklamovati lepo Schillerjevo pesem "Zvon", katero je prevel hrvatski pesnik Ivan Trnski. Ta pesem je bila prva kal Avgustovi poznejši deklamatorski zmožnosti. Mati njegova je zvečer prav rada očetu čitala kakšno pesem ali povest, a mali Avgust je iz svoje posteljice natihoma poslušal.

Ljudske šole je dovršil v Zagrebu leta 1848. Prvi razred gimnazije je obiskoval v Pečuhu, ostale razrede pa v Zagrebu. V vsakem razredu je bil ali prvi, ali drugi odlikaš. Poleg se je dobro učil francoskega in italjanskega jezika. Vseučiliščne nauke je dovršil v Pragi l. 1861.

Ko je stopil v drugi razred zagrebške gimnazije, ni še mnogo vedel o hrvatski književnosti, čeprav je bil že blizu štirinajstega leta in čeprav je bil že mnogo prečital. Prišle so mu bile dozdaj samo nemške knjige v roke. Nekoč zapazi pri svojem sošolcu Vukiću Gundulićevega "Osmana". Ta ga vzpodbode. Z veliko željo kupi si to knjigo ter jo začne natančno in z vstrajno marljivostjo čitati. Čitanje Gundulićeve knjige ga je povsem preporodilo. Gundulićev "Osman" ga je naredil hrvatskim rodoljubom, a njegovi učitelji Anton Mažuranić, Mesić in Katkić so še v višji meri raznetili v njem ljubav do mile domovine. Povestične knjige je dobival od svojega tovariša Peroka. Ko je bil prečital že vse njegove knjige, ojunači se in gre k Ljudevitu Gaju, proseč ga, naj mu posodi katero knjigo iz svoje velike knjižnice. Gaj ga sprejme ljubeznivo in ga navduši s svojo iskreno zgovornostjo. Čestokrat ga povabi k sebi na svoj dom v Gosposki ulici, ali pa na svoje posestvo Mirogaj, daje mu hrvatskih knjig in časopisov ter ga vnema za rodoljubje.

Ko je Šenoa dovršil drugi tečaj akademije v Zagrebu, vlekla ga je želja v svet, v slovanski svet. Šel je v Prago; leta 1861 je dovršil visoko šolo. Njegova pesniško navdahnjena duša začne zdaj svoje veliko in sijajno delo, iz katerega se je pozneje razširilo ogromno in plodovito književno drevo. Avgust Šenoa je napisal mnogo prekrasnih pesmi in mnogo velikih povesti. V resnici je Šenoa prvi hrvatski pripovedovalec in pravi po Bogu navdahnjeni pesnik.

Leta 1868 se je oženil s krasno gospico Slavo plemenito Ištvanićevo. Njegovo zakonsko življenje je bilo pravi vzor obiteljskega življenja. To je priznal sam in opeval v pesmih; opeval je, da mu ni nikjer bivanje tako pogodno in milo, kakor doma, ker mu je dom — pravi raj. Svoje otroke je ljubil neizmerno; bil je izvanredno dober oče. Ta njegova ljubav izreali se iz njegovih pesmi.

Avgust Šenoa je bil svetovalec (senator) pri mestnem poglavarstvu v Zagrebu. Mnogi službeni posli, delovanje za razvitek gledališča, neumorno književno delovanje omajajo mu naposled zdravje. Njegov silni duh ustvaril je več krasnih pesniških del v bolenški in na smrtni postelji. Ker ni mogel več sam pisati, narekoval je svoji mili soprogi, ali pa sinu Milanu. Pri tem delu je večkrat omedlel; ali ko je prišel k zavesti, je rekel: "Greva dalje!" in narekoval je naprej.

Mnogokrat je rekel, kako hoče iti spomladi v Italijo ali pa kam na deželo, toda nade se mu niso izpolnile. Popoldne 12. prosinca sredi narekovanja postane mu zelo hudo. Zadnja beseda, katera se je napisala iz njegovih ust, je bila: "Hrvat!" Dne 13. prosinca 1881 zjutraj ob poldeveti uri je izdihnil svojo veliko in plemenito dušo.

Žalost za njim je bila velika ne le v Zagrebu, ampak po celi Hrvatski, po vsem slovanskem jugu. Velika ljubezen, veliko občudovanje, katerega je kazal hrvatski narod napram velikemu svojemu pokojniku, obstalo bode še dalje dokler bode božje solnce obsevalo beli Zagreb in milo njegovo Hrvatsko, katero je toliko ljubil.

* * *

Jutri pričnemo priobčevati na peti strani našega lista njegov izboren roman "Zlatarjevo zlato".

Ženska divizija.

Albany, N. Y., 27. julija. — Obrambni odbor države New York, kateremu načeluje governer Whitman, je po nasvetu odbora za narodno obrambo vstanovil takoimenovano žensko divizijo in je bila imenovana za načelnico Mrs. William Grant Brown.

Ta odbor bo nadzoroval žensko delo države New York. V prvi vrsti bo odbor gledal na to, da bodo gospodinje izvrševale Hooverjev nasvet glede vporabe živeža.

Glavni stan ženske divizije bo v New Yorku v hotelu Astor, ravno tako pa bo urad tudi v Washington Ave. v Albany, N. Y.

Mrs. Brown kot načelnica odbora bo imenovala odbor, v katerem bodo ženske iz vseh krajev države.

V vsakem okraju v državi bodo imenovane podružnice tega odbora. Mrs. Brown bo imenovala začasne predsednice krajevnim odborom, ki bodo sklicale konference različnih ženskih društev. Na ta način se bo napravila stanovitna organizacija ženske divizije.

Državni obrambni odbor želi da ženska divizija skrbi za žensko delo, kakor ga priporoča narodni obrambni odbor.

Kakor v državi New York, se bodo tudi po vseh Združenih državah vstanovile ženske divizije.

Rada bi izvedela, kje se nahaja MARIJA LIKOZAR, omožena KAPOVEC, podomače Mesarjeva iz Visokega na Gorenjskem. Rada bi, da se oglasi meni Kolesovčevi iz Milj, omoženi Oblak. Če pa kdo drugi ve za nje naslov, naj ga mi naznani, za kar mu bom hvaležna. Slišala sem, da se nahaja v Ely Minn. — Mrs. Mary Oblak, 1951 W. 21. Pl., Chicago, Ill. (27-30—7)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Lahko se ozdravite

Ako ste bolni, pridite k meni.

Jaz imam najfinejše aparate za zdraviti vsako bolezen.

PREISKAVA Z X-ŽARKI.

Jaz vam povem, če morete biti ozdravljeni ali ne,

Jaz vam povem natančno, kaj je pravzaprav vaša bolezen,

Jaz rabim le najnovejše znanstvene metode in iznajdbe,

Jaz imam sam leke in laboratorij.

Jaz rabim le pravi Neosalvarsan, 914 in 606,

Jaz ozdravim, ako drugi ne morejo

Začudili se boste, kako hitro boste ozdravljeni. Jaz sem špecialist z večletno skušnjo in vem, kaj napraviti za vas.

ZDRAVIM USPEŠNO VSE KRONIČNE MOŠKE IN ŽENSKE BOLEZNI.

Posvetovanje in nasvet zastonj.

URADNE URE: dnevno od 9. zj. do 8 zvečer; ob nedeljah od 10. do 1 ure.

PROF. DOCTOR SLOAN
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE

Cor. Smithfield St.
PITTSBURGH, PA.

NAŠI ZASTOPNIKI,

katere so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režišnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kerne.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Mineral, Kans.: Frank Augustin.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Detroit, Mich.: Jos. Glasich.
Manistique, Mich. in okolica: John Kotzian.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich in K. Zgonc.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Jos. Adamich.
McKinley, Minn. in okolica: Fr. Bojc.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Sartell, Minn. in okolica: F. Triller.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternisa.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, J. Marinčič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Frank Anzelc, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Kokilich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek in Jos. Turk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor.
Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebetz.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zalar.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Ant. Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. M. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.
Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jera. Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Black Diamond, Wash.: G. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: John Brozich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, Martin Kos, John Stampfel in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Porenta, A. Justin, Valentin Marcina in Val. Stalich.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn

sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Institutka.

"Ne zamerite, da vam postrežem v tem starinskem salonu", je reekl Rus, ko je stopil v sobano. "Jedilnica je koncu hodnika, a je zapuščena in rabi Rezi kot shramba."

Ponudil jim je kave, peciva, ovočja, medu in vina, kar je bila postavila Reza na mizo.

Gradnicka in Ida sta pili kavo, Gradnik in Rus pa sta izpraznila naglo par kupic vina.

Iz salona so prišli na desno krilo prvega nadstropja. Ondi je imel Rus svoji dve sobi.

Prva soba je bila svetlotapecirana, s svetlo hišno opravo in s takimi zastori; po zidu so visele lovske slike, fotografije psov ter konj, med njimi pa so se vrstili jelenji in srnjaški rogovi. Nad pisalno mizo sta viseli križem dve dvocevki, revolver ter troje dragocenih handžarov in bodal. Sosedna soba je bila temnotapecirana, s težkimi, rdečimi, baržunastimi zastori, s pisanimi preprogami ter rdečeprevlečenim pohištvom. Na stenah so visele poleg velikega zrcala tri slike — velik portret Rusovega očeta, stotnika, padlega pri Kraljevem Gradcu, Maxov Krist na križu ter Vodnikova slika Kočondine izdaje. Tu je bila Rusova spalnica.

Na levem krilu sta bili takisto dve sobi, poleg teh, v kotu hodnikovem, pa kopalna soba iz najbelejšega mramorja.

Obe sobi sta bili izredno svetlo, modro in rožnato tapecirani; tudi oprava je bila svetlih boj in posebno ličnega, lahkega, elegantnega sloga. Ob oknih so viseli težki, lepo drapirani zastori, po tleh pa so bila razgrnjena pristna perzijska, šarena pregrinjala.

Po kotih so bili razstavljeni lični dekorativni stolci ter vitke mizice, obložene z različnimi malenkostmi, po stenah pa so bile obešene v širokih, umetalnih okvirih slike in sličice, predstavljajoče staroklasiške amoretne prizore, Ticijanovo Madono, Rubensovo Dalilo in spečo Venero neznanega slikarja.

"Kdo pa stanuje tukaj?" je vprašala Gradnička vidno zadivljena.

"Sedaj še nihče; pripravljeno je..."

"Za bodočo soprogo?"

"Žal, da nimam pri iskanju nobene sreče!"

Hladno je izgovoril Rus te besede ter se za hip ozrl v Ido, ki ni vedela, kam bi pogledala.

"Lepo bo stanovala tu, — in če jo bodete še ljubili, srečna bo gotovo", je govorila županja odhajaje.

[illegible]

ne bom snubil!" je odvrnil Rus ter odvel goste še v pritličje.

Poleg velike, svetle kuhinje, v kateri so bile kuharica Reza ter dve dekli, poleg shramba za jestvine, obširne družinske sobe, takozvane hištrne, in dveh sob za posle, je bila ondi še obsežna klet.

Nato so si ogledali še zidano, zračno konjušnico, kjer so stali štirje konji, gladki ter svetli kot da so polirani. Tik konjušnice je bil hlev za goved, kjer je pa tedaj mukalo le dvoje telet in skakala truma črnih, belih, rujavih in pegastih kuncev. Triindvajset repov je bilo še na paši.

Tako so si ogledali vse.

Zmračilo se je; Gradnikovim se je trebalo vrniti.

"Do svidenja, gospod Rus!" se je poslavljal župan, iskreno stiskajoč Rusu roko. Velik imetek, splošni vzorni red in čistost je napravila nanj izreden utis.

"Veselilo me je, da sem vas mogel pozdraviti na svojem domu in nadejam se, da me odslej posetite še večkrat!"

Ves čas ni izgubil Rus svoje mirnosti ter neskaljene ljubeznivosti. Vedel se je, kakor bi se med Ido in njim ne bila izpregovorila nobena resnejša beseda. Spremil je goste še prav do izhoda, kjer sta stala dva mogočna hrasta s suhljatimi vršički. Ondi jih je že pričakoval kočijaž s kočijo.

"Dovolite, da vas potegne vsaj do trga!" je rekel Rus, uslužno se smehljaje, in odprl je kočijina vratca.

Zaman je bilo vse ugovarjanje, sedli so torej v voz. V četrt uri so bili doma.

"Polona, to je mož, to!" je hvalil Gradnik Rusa tistega večera še parkrat, spravljajoč se spat.

"Resen in vreden... Blagor bo njegovi družici, — oh!" je odvrnila županja, misleča na svojo hčer.

"Kaj misliš, ko bi naša Ida?"

"Oh, saj veš, da si želi Rus preproste, pametne gospodinje, a ne gospodsko vzgojene igrače! — Tisočkrat mi je bilo že žal, da smo si vzredili tako domišljavo, a nerabno institutko!"

"Nerabno? — Polona, čudna si nocoj! Saj Ida vendar opravlja polagoma vsa gospodinjska dela, in s časom..."

"Da, s časom... z mojim trudom! A kaj češ, ko viha nos ter mu trmoglavo hrbet obrača! — Kdo jo vzame?! Vzgojena je za salonsko damo, baronico, a ne za vrlo gospodinjo resnega Slovenca!"

Še dolga sta čebljala zakonca o tem predmetu, obžalujoča, da sta si vzgojila v tujem mestu tujko, mesto da bi ji bila poiskala v domačih šolah Slovenki pristojno izomiko in narodno izobrazbo.

* * *

Vročega popoldne, v prvih dneh septembra je bilo.

Kakor so postajala jutra že hladna, sijalo je vendar le solnce tistega dne z vsem svojim žarom na zemljo kakor bi bilo sredi poletja, a ne že pod jesen. Prav soparno je bilo.

Ida je sedela v vrtni lopi in sanjarila poleg Heineja.

Mislila je na — Rusa.

Kakor prej, je prihajal tudi sedaj ta čudni, resni mož še vedno često k očetu. Brez zadrege, kot bi se ne bilo med njima prigodilo prav nič, je kramljal ž njo, prinašal ji šopkov iz svojega cvetličnjaka, pa divjačine s svojih lovov.

"Moja stara Reza ne zna tako kakor vaša institutka!" je rekel navadno. "Povabim se torej zopet sam na obed."

Grozno komoden je bil ta človek. No, očetu je ugajal baš zato; razven tega sta se imela vedno toliko pomeniti. V trgu itak ni bilo tanju lahko dobiti primerne družbe; omejila sta se torej skoro izključno drug na drugega.

Pa tudi Ida se je kmalu privadila Rusovi mirnosti ter hladni šaljivosti, katero je smatrala večsih za neomiko in predrznost.

Skrbneje ga je začela opazovati ter se uverila kmalu, da je Rus odkritosrčen značaj, vreden vsega spoštovanja. Kmalu si je priznala, da ga je smatrala egoistom (sebičnežem) in špekulantom po krivici. Izvedela je bila, da ga obiskujejo pogosto bogati očetje premožnih hčerk iz trga in okolice z razumljivimi nameni. No, Rus ni kazal, odkar ga je zavrnila Ida, prav nikakega veselja do ženitve. In to je Idi strašno laskalo! — Često je čutila, kadar je sedela v njegovi družbi, kako skrivoma upira vanjo svoje jasne oči, polne ljubezni in toge. Zasmilil se ji je. — In kadar ga je takisto skrivaj opazovala ona, videla je naenkrat, da Rus ni — grd, nego prav simpatičen mož, čegar ponosne brke in temno lice mu dajejo še posebno moško, nekam spoštljivo zunanjost. — Pa tudi neomikanec ni Rus! Velika, izbrana knjižnica, iz katere ji je samovoljno prinašal najboljša dela, zmerno, skromno, a premišljeno izražanje njegovih nazorov o tem in onem ji je bilo jasen dokaz, da je Rus resen mož, ki svojega znanja vselej in vsiljivo ne kaže, temveč je hrani v srcu in duši. Ko pa je izvedela, da je dovršil ljubljansko realko in dunajsko trgovsko akademijo, je bila radi svoje prenagljene obsodbe vsa poparjena.

Ni več ji ni zoperna njegova družba; nasprotno, celo vesela je, kadar jih zopet obišče. Rus sicer ne pozna laskanja in dobrikanja, še nikdar ni izpregovoril hvalisujoče besedice o njeni telesni lepoti, še manj pa o njeni institutski izobrazbi, tem bolj pa jo osrečuje njegovo nemo priznanje, kadar jo opazuje pri delu.

Že čestokrat je sklenila, da mu da vsaj z ljubeznivim vedenjem zadoščenje za nemilo rano, katero mu je zadala takrat pod jablano.

Samo toliko?

Pa kaj je vzrok, da postane vsikdar tako razburjena, kadar prisede k nji?

Ako bi jo bil kdaj pazljivejše pogledal, videti bi moral, kako ji zapored rde in blede lica, kako se ji izpodtika jezik, kako zmučen ji je pogled!

A seve, on se v svojem ponosu ne meni več zanjo. Ne ljubi je več. S silo si je iztrgal iz srca svojo brezupno ljubezen do nje, domišljavke! — In tako se morda vendar zgodi, da se mu omili druga, katero popelje v tiste lepe sobe v ličnem gradiču. In srečna bosta oba; saj jo bo ljubil! "Sicer bi je ne snubil!" Tako je dejal sam.

A ona?

Kaj ji hasne tu ves njen ponos, vsa njena krasota in pretirana omika! — V trgu in daleč naokoli ga ni moža, ki bi bil vrednejši od Rusa; — premnogi pa bi je baš radi njene nepraktične vzgoje niti ne poželeli... Koliko let bode morda še čakala upajoča in cvetoča — zaman, za nikogar! In starela bo; visokoleteče misli bodo postajale skromne, skromnejše in najskromnejše, dokler ne ostane obžalovanja vredna — stara devica, če se ne bo hotela zadovoljiti s slabšim, mnogo slabšim možem!

Moj Bog, mari ni bila nespametna, ko je odklonila Rusa!! — Kakor dober, blag mož je! In ljubil jo je; — ljubezen moža pa je namen ženskega žitja!

Ali bi ga [illegible]

[illegible] vprašanju. Kam je že zašla v svojem sanjarenju!

Ne, ne, ljubiti ga ne more...

Hladen piš je popihnil nakrat skozi odprto lopino okno, da so zaškripale naoknice; na dvorišču je zaplesal vrtinec s prahom ter listjem divji ples in izginil pod nebesje...

Ida vstane, hoteča se vrniti v hišo. Tedaj prihitita po stopnicah nizdoli Rus in Tone.

"Hoj, gospica, baš prav, da vas naletim!" jo ogovori Rus smeje. "Gospod Tone trdi, da pride z vašim čolničem brez jadra prej na ono stran jezera, kakor midva v velikem čolnu s štirimi vesli in z jadrom. Ali sprejmeva stavo, gospica?"

"Zakaj ne? Stava velja!" de ona dobrovoljno.

Vsi trije gredo torej k bregu. Rus razgrne jadro v večjem čolnu, v katerem je že sedela Ida z vesloma v rokah; na Tonetov krik poženo zaeno čolna po gladki vodni površini, da zletita kakor lastovki.

Nekaj časa begata čolna vštric; a še pred sredo jezera začne Tone zaostajati. Kar sune veter s toliko silo, da zaškriplje jambor večjega čolna ter se nagne ves čoln na eno stran. Pod nebom začne vršati, hipoma se zbirajo oblaki, veter se zaletava vedno in vedno, vihar se jaderno bliža.

"Zlomek, hudo uro dobimo!" de Rus malo vznemirjen ter naglo pristopi k jadru, da bi jo nameril proti vetrovi smeri. Jedva pa prime za vrv, ko buhne piš z vso močjo, da izgubi Rus ravnotežje, omahne na čolnov rok in — čoln se prevrne. — Dvojen krik, potem ni videti ne Ide, ne Rusa.

Prvi se prikaže nad vodo Rus; takoj nato pa Idine roke in glava. Krčevito bije z rokami po vodi, hoteča se ubraniti teži napojene obleke, ki jo vleče k dnu. Pa zaman.

"Pomagajte!" vzdihne še grgrajoče in že napol pod vodo ter izgine.

Po bliskovo se potopi Rus za njo in v naslednjem trenutku se zopet bori z vodo, držeč glavo nezavestne Ide nad površino jezera.

Samo ternutek še in oba bi se bila utopila; Rusove moči so ginile in tudi njegova obleka se je napojila. Tedaj pa ju zgrabi močna roka in potegne v čolnič.

Bil je Tone. — — —

Pozno ponoči se je zbudila Ida iz težke omedlevice. Ko se je ozrla po sobi, je sedela ob njenem zglavju objokana mati, Tone in trški zdravnik pa sta se za mizo sedeča tiho pomenkovala.

Nikakor ni mogla umeti takoj položaja. Zakaj se čuti tako silno trudno? — zakaj plaka mati? — kaj počne zdravnik tu?

V naslednjem hipu pa se spomni vsega dogodka. Utonila bi bila kmalu! — Spomni se groznega trenutka, ko se je med vršanjem in bučanjem vetra prevrnil čoln, kako so jo zagrnili mrzli valovi kako se je borila ž njimi na življenje in smrt, — zaman, zaman, roke in noge so ji otrpnile in ona se je pogreznila. Tedaj jo je zagrabila krepka roka in jo dvignila zopet na zrak, — še se spomni, da je bil njen pogumni, požrtvovalni rešilec Rus, vsega drugega ne ve več.

Rus jo je rešil pogina! Rus, katerega je tako kruto žalila, je zastavil zanjo svoje življenje! Pa kje je on?! — Je-li rešil njo, pa sam...?

"Mama, kje je — Rus?"

"Oh, Ida, Ida, — ubogo moje dete, ti zopet govoriš!" vzklikne radostna mati in jame poljubovati hčerko.

"Mama, kje je Rus?"

"Ni ga, dete moje. Ali si zdrava, Idka? Ali te kje boli?"

"Ni ga, — ni ga?! — Mama, — on je, — je-li utonil, mama?"

Kakor blaznica plašno gledajoča oklene se Ida materinega vratu z obema rokama, ustnice pa ji drhte nalik mrzlični bolnici.

"Ne, ni utonil, odpeljal se je le domov, da se preobleče."

"Oh, kje je, kje je? — Mamica, pojdite ga iskat!"

Obstrmela je mati pri tej burno izraženi prošnji.

"Potrpi, Ida! — Gospod Rus je bil, dasi ves premočen, celo uro pri tebi. Kmalu se vrne. Toplo se mu zahvali za svojo rešitev, zakaj le on..."

V istem hipu pa se odpro duri; v sobo stopi Rus.

"Oh, hvala vam!" vzklikne Ida, skloni se na postelji pokoncu ter mu moli nasproti svoji lepi, beli roki.

Poklekni je tik postelje, priti- [illegible]

[illegible] za nikogar, naslonila svojo kodrasto glavico na rame ter se mu vsa blažena smehljala. —

* * *

S kolesom sem prepotoval lani svojo lepo, ljubljeno domovino od severa do juga. Obiskal sem zaeno tudi marsikoga svojih prijateljev, bivših tovarišev, znank in somišljenk, ostal pri njih dva, tri dni ter preživel tako najkrasnejše počitnice.

Tudi v N. sem dospel, divil se velikanskemu jezeru, posetil svojega dunajskega kolego Toneta Gradnika in njegove ljubeznive stariše, pa izletel ž njimi na — Rusovo...

Na ženitovanjskem potovanju sta se bila ustavila tudi v cesarski prestolici in tedaj smo se seznanili do dobra. V sreči mlade ljubezni sta mi zaupala vso zgodovino svojega spoznanja...

Ko sem stopil torej z Gradnikovimi na dvor Rusovega dvorca, se mi je nudila najlepša slika prave rodbinske sreče.

Sredi dvorišča je stala mlada, močna, skoro bujnoudna gospa v preprosti domači obleki. Iz ogromnega pehara je metala zobanja neštevilu perjadi, puranom, kokošim, golobom, gosem in racam, perjadi, ki je gagala, grulila, kokodajskala in vriščala ter obletavala vesela svojo gospodinjo. Tik nje je stal močan mož s polno rumeno brado ter držal v naročju nekaj nad leto dni starega otroka. Otroka je zabavala kričeča perutnina, smehljal se je, kazal z obema ročicama nanjo, pa jecal: "Mama — mama!" — In lepa mamica je tedaj izpraznila ves pehar, oklenila se z levico moža, z desnico pa je pritisnila k sebi otroka ter ga poljubila.

Tista gospodinja, mati in soproga pa je bila Ida, nekdanja institutka slavnega zavoda "Sacre coeur"...

In iznova sem preživel nekaj krasnih dni v sresrečni rodbini...

(Konec.)

Živilski diktator pred 2000 leti.

Določanje cen potom samovoljnega ukrepa vlade ni ničesar novega v ekonomski zgodovini. Pred nekako šestnajstimi stoletji je izdal rimski cesar Dioklecijan odredbo, v kateri se je razpravljalo o visokih cenah za živila v rimskem cesarstvu ter skušalo rešiti problem z določenjem maksimalnih cen, katere bi se smelo računati za dolgo vrsto potrebščin in luksurijoznih predmetov. V tem dekretu je bilo navedenih več kot 700 različnih stvari.

V stoletjih, ki so potekla izza časov Dioklecijana, so se izvršile velike izpremembe v produkciji in trgovanju. Razvili smo železnice, telegraf in obširen sistem tržnih poročil. Izvršile so se velike izpremembe v vsaki stvari, razven v človeški naravi, ki je ostala praktično ista kot je bila pred šestnajstimi stoletji.

Vsled tega je zelo vrjetno, da lahko kaj profitiramo, če razmišljamo nekoliko o naporih, katere se je storilo v starem Rimu, da se reši problem visokih cen za živila. Da so vodili Dioklecijana pri njegovem dejanju visoki cilji, je razvidno iz naslednjih besed v uvodu k ediktu:

— Kdo je tako zakrknjenega srca in tako brez čuta za človeštvo, da ne bi zapazil, kako se je razširilo pri prodaji blaga na trgih stremljenje zahtevati neobičajno visoke cene in to ne glede na letni čas in izobilico? —

Po navedenju onih predmetov in njih cen izjavlja Dioklecijan:

— Vsled tega nam bo v zadovoljstvo, da se te cene, katere se je navedlo, drži po celem našem cesarstvu, da se razveljavlja pravico iti preko teh cen. Kdorkoli bi skušal priti v nasprotje z gorenjimi določbami, bi stavil svoje življenje v nevarnost. Za nedolžnega se tudi ne bo smatralo onega, ki imajo predmete za vsakdanjo porabo ter je sklenil vsled tega odloka držati jih nazaj. Kazen bi morala biti še veliko večja za onega, ki povzroča pomanjkanje kot pa za onega, ki krši postavo. —

Pisatelj Lactantius, ki je živel v četrtem stoletju po Kristu, poroča o končni usodi tega edikta Dioklecijana:

— Ko pa je privedel do izvanredno visokih cen vsled svojih različnih dejanj krivičnosti, je [illegible]

prelilo veliko krvi in radi strahu se ni ničesar stavilo na prodaj. Po njegovi smrti se je moralo postavo razveljaviti iz gole potrebe.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prejkomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639
Bartol J. No. 330733
Bear Dan No. 260638
Besens May Miss No. 330062
Blatnik Joe No. 330326
Bobič Vajo No. 260583
Božičković Djuro No. 260581
Braun Mary No. 260643
Dokusović Stif No. 260630
Dolar Valentin No. 330086
Grgurič Blaž No. 260573
Jaklich Louis No. 329634 No. 331028
Janežič Peter 333817
Jankovic Mihael 330395
Kastelic Franc No. 329725
Kastelic John No. 44708
C. E. Kinzie Mrs. No. 331554
Knaus Joe No. 329633
Košir Frank No. 329631
Kovač Frank No. 260641
Krivec Jernej No. 333635
Kulovic Josip No. 330772
Laurič Anton No. 330640
Lenaršič Josip No. 44555
Lesh Anton No. 260645 No. 260608
Levar John No. 44372 No. 44815
Loknar Anton No. 260599
Ludvik Mike No. 334036
Malavašič 330218
Mastnak Frank No. 329776
Meden John No. 331014
Merkun Anton No. 331355
Mihelič Peter No. 260590
Mikolič Josip No. 331062
Milavec Matevž No. 330627
Oswald Joe No. 260621
Oswald Luise No. 260632
Paternoster John No. 333673
Pekol John No. 44749
Pershe Geo. No. 330784
Poldan Marko No. 44518
Rajšel Jozef No. 44271
Rak Ferko No. 330001
Rauch Math. No. 260622
Resman Frank No. 44296
Rohs Anna No. 329638
Samide Frank No. 330721
Sinčič John No. 330762
Škufca John No. 44808
Smalcel Math. No. 331010
Sodec Anton No. 329694
Spaniček Rozi No. 328894
Sparmblek Joe No. 330661
Starčevič Johana No. 331070
Tehler Anna No. 328896
Turk Ivan No. 260647
Turk Jernej No. 239741
Anton Vever No. 329670
Virant Frank No. 44488
Vodopivec John No. 334035
Yaklisch John No. 330404
Žagar Frank No. 331286

Bassermann je umrl.

London, 25. julija. — Reuterjevo poročilo iz Kodanja pravi, da je major Ernst Bassermann, vodja narodnih liberalcev v nemškem državnem zboru, umrl v Baden-Badenu.

Bassermann je zahteval, da se vojna nadaljuje, dokler ni Angleška premagana. Zagovarjal je tudi brezobzirno bojevanje s podmorskimi čolni in Zeppelini. V državnem zboru je tudi vodil kampanjo proti Bethmann-Hollwegu, ki je bil odpuščen.

Sestanek dveh cesarjev.

London, 25. julija. — Reuterjevo poročilo iz Kodanja pravi, da se je nemški cesar na potu na rusko fronto sestal z avstrijskim cesarjem v Podgorici v Galiciji. Pogovarjala sta se eno uro, nakar je Viljem nadaljeval svojo pot. Cesar Karol se je vrnil na Dunaj, grof Černin pa je spremljal Viljema.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,
622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledice, mazulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

POSEBNA PONUDBA za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni z zdravljenjem vam vrnem dva dolarja.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ustanovljen v Pittsburghu čez 20 let.
Uradne ure: tedensko od 9. zjutraj do 5. popol. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 3. popoldne.
Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objav

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v zalogi zopet tri nove prave Kranjske Columbia recorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklica (Regiment po cesti gre — 75c
E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'lo (Divja rožica — 75c
E 3260 (Škrjanček poje žvrgoli (Slišala sem ptičko pet' — 75c

Cena vsem trem $2.25 pošiljam po Expressu. Ako kdo želi da jih odpošljem z obratno pošto, naj priloži 15c. za poštnino in jih odpošljem z prvo pošto.

To so v resnici nove prave kranjske plošče s finim petjem; pojo na obe strani.

Se priporoča Vaš rojak:
IVAN PAJK,
156 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

GERSTAECKER:

Roparji na Mississippi

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

38 (Nadaljevanje).

Iz Daytonove hiše je prišel mlad deček in začal bežati po cesti.

— Kdo je bil ta deček? — je vprašal Dayton zamorca Nancy.

— Ne vem, mojster — je odvrnil zamorec — in mu izročil neko pismo. — Pred kratkim je prišel. — Nekaj časa je bil pri gospe zgoraj, potem je pa priletel po stopnicah. — Zatem je sedel na prag in začel bridko jokati.

— Ali sta dami zgoraj? — je vprašal sodnik.

— Gospodična Adela je odšla k gospe Smart. — Gospa je pa zgoraj.

— V slučaju, da pride kdo in vpraša po meni, mu reci, naj počaka v predsobi. — Jaz bom takoj prišel.

Mirovni sodnik — glavar roparjev na Missisipi — je stopil v sobo svoje dobre nedolžne žene, ki ni slutila, kakšne zločine je zakrivil. Stopil je v sobo svoje žene, kateri je lagal ljubezen in katere srce je znal tako silno privezati nase.

Soba je bila prazna. — Daytonova žena je bila v gorenjem nad stropju poleg nesrečne Marije.

Dayton se je zamislil in začel gledati po sobici, ki bi mu lahko nudila vso srečo, ki bi lahko napolnila njegovo srce z vsem, kar potrebuje srečen in zadovoljen mož.

Toda pohlep ga je bil zgrabil s svojimi ostrimi strupenimi kremplji. Njegovemu klicu se ni mogel več vstavljati. — Sam ni vedel, kako je prišlo, da je začel zaničevati smrt in zaničevati življenje.

Tukaj v tej sobi sta stanovala ljubezen in zvestoba, v tej sobi je prebivalo bitje, ki je živelo zanj.

Nehote je padel na kolena pred posteljo in zaril glavo v blazino. —

Krasni mož, mirovni sodnik mesta Helena in roparski glavar — je jokal. — Jokal je tako obupno in pretresljivo kot otrok.

Tedaj so se pa oglasili na hodniku koraki.

Vstal je, stopil sredi sobe. — Njegove oči so bile brez solz. — Kajti največji obup in največja žalost ne poznata solza.

In ko je stopila v sobo njegova lepa mlada žena, je bil njegov obraz zopet trd in neizprosen kot iz mramorja izklesan.

— Jurij! — je vzkliknila. — O, hvala Bogu, da si zopet pri meni! — Ti ne veš, kako tesno mi je bilo pri srcu, ko si danes odšel. —

— Nikar se ne razburjaj, otrok! — ji je odvrnil in se prijazno nasmehnil — Za mene ni treba skrbeti.

— Moj Bog, kakšen pa si! — Ves bled in prepaden!

Pred hišo sta se oglasila konjska kopita.

Nehote sta oba hkratu pogledala skozi okno.

— Za božjo voljo, Adela! — je vzkliknila Mrs. Dayton.

In res je jahala v divjem galopu mimo hiše Adela. — V desnici je držala vajeti, v levici pa širok klobuk. — V okno ni niti pogledala, pač pa bliskovito izginila za ovinkom.

— Kaj je s tem dekletom? — se je čudila gospa. — Noben konj ji ni predivji. — Toliko časa bo uganjala svoje neumnosti, da se ji bo res kaj zgodilo.

Sodnik je stal zamišljen pri oknu in gledal v smer, kamor je izginila jahalka.

— Kaj hoče Adela tam? — Zakaj je tako hitro jahala? — Kaj se je zgodilo?

— Dayton, smrtnobled si! — Kaj ti je?

— Meni? — je odvrnil sodnik in se skušal nasmehniti — Meni? — Kaj naj bi mi bilo?

— Ah, dragi moj, koliko noči sem prejokala, ko te ni bilo pri meni — Kako neizmerno sem hrepenela, da bi se enkrat umiril in bi ostajal doma. — Poglej samo! — Ti si prvi človek v mestu, vsi te spoštujejo. — Ali veš, da zelo trpi pri tem tvoje zdravje? — Pomiri se vendar enkrat.

Naslonila mu je glavo na prsi in ga tesno objela.

Njega je prešinilo neko čudovito čustvo. — V njegovem obrazu se je pojavil izraz blaženosti. — In ko je objemal vitko postavo, se mu je roka tresla. Oči, ki so mu strmele v daljavo, so opazile krasno sliko:

V daljni daljavi, na samotnem otoku, med palmami in cvetjem je mala hišica. Pred hišo pa sedi on s svojo zvesto ženo. Rahel vetriček mu hladi lica, njegovo srečo in njegove prejšnje zločine loči silni ocean. — Še vedno je čas, še vedno je čas.

Sklonil se je k nji in jo poljubil na belo čisto čelo.

Ali se ni zasvetila v njegovem očesu solza in podelila njegovemu obrazu svečan sijaj? — Ali je bila to morda solza kesanja?

— Hedvika! — je zašepetal in jo tesnejše privil k sebi.

Tedaj se je pa oglasil zvonec na parniku "Van Buren". Parnik se je pripravljal na odhod. — V četrt ure bo že zapustil pristanišče. —

V par dneh bo že lahko v Louisville in od tam naprej bo plul pod drugim imenom v daljna morja in nepoznane kraje, kamor mu ne bo mogel nikdo slediti.

— Hedvika! — je zašepetal s tresočim glasom. — Hedvika, jaz te nisem vreden. — Ti si angelj, Hedvika. — Uporabi vse svoje moči in me dvignil k esbi — Toda jaz moram proč, proč od tukaj, če ne, bom izgubljen za vedno. — Toraj zdaj je še čas, zdaj je še mogoča rešitev. — Ali si slišala zvonec? — Še par minut pa bo parnik odplul proti severu. — Zdaj mi je še vedno mogoče raztrgati vse vezi. — Ali me hočeš rešiti, Hedvika?

— Ti hočeš odpotovati, Jurij? — je rekla Hedvika in ga začudeno pogledala. — Brez slovesa?

— Če me ljubiš in če me hočeš rešiti, me moraš zapustiti — Od tebe je odvisno Hedvika, če me osrečiš ali če me uničiš!

— In Adela? — je vprašala Mrs. Dayton.

— Adela naj ostane tukaj. — Hiša naj bo njena in vse, kar spada k nji. — Jaz imam dovolj zase in zate.

— Kako naj se pripravim? — Kako naj vse uredim? — Najmanj osem dni prej bi morala vedeti.

— Hedvika, ali hočeš z menoj? — Odloči se sama in odloči obenem tudi mojo usodo. — Na vsak način moram proč. — Strašna nevarnost mi preti. — Samo ti edina me lahko rešiš. — Ali hočeš z menoj, Hedvika?

— V smrt, če hočeš.... Kamorkoli ti je drago. — V smrt, v pomanjkanje ali v srečo. — Brez tebe ne morem živeti.

Precej časa sta stala tesno objeta. — Slednjič se je sodnik še enkrat sklonil k nji in jo poljubil na čelo.

— Hvala, najdražja, hvala ti. — Zdaj pa le hiti, moj dragi otrok. — Najpotrebnejše stvari lahko hitro spraviš skupaj. Jaz bom poslal medtem Bolivarja h kapitanu "Van Buren" z naročilom, naj nekoliko počaka. — Cezar in Nancy naj ti nekoliko pomagata. — Eno uro kasneje sva že lahko daleč, daleč od tukaj.

Stopil je k pisalni mizi, vzel iz predala več zapečatenih pisem in jih vrgel v kamin.

— Tako, ogenj naj razdene te papirje. S tem je napravljen zid med sedanjostjo in preteklostjo. — To listnico vzemi ti in jo dobro spravi, to je vse moje premoženje. — Zdaj imam še nek opravek, ti se pa medtem pripravi.

Gospa Dayton se je solznih očih začela pripravljati na odhod. Medtem je odšel Bolivar proti parniku. — Pod pazduho je nosil velik zavoj.

(Pride še.)

Korakanje vojakov različnih narodov.

Vojak vsakega izmed različnih narodov, ki so zapleteni sedaj v vojno, ima svoje posebne značilne znake, ki ga razlikujejo od vojakov drugih narodov in jaz vam lahko povem edinole iz hoje vojaka, kateri deželi pripada, — pravi Gordon Smith, časnikar, poročevalec v Sobiji in edini angleški pisatelj, ki se je vdeležil umikanja srbske armade iz Srbije.

— Zanimivo je opazovati različno hojo vojakov različnih narodnosti, — je nadaljeval Mr. Smith. — Francoz ima nervozen, poskakujoč korak, ki se neizmerno razlikuje od zemljo pretresajočega koraka nemškega vojaka ali koraka Angleža ki se nahaja nekako na sredini med obema.

Švicarski vojak je najboljši pešec v Evropi in dasiravno ni Švica v vojni, je bila njena armada mobilizirana od prvega časa, ko se je pričela vojna. Ni je stvari na svetu, ki bi bolj pogubno uplivala na ljudi kot armada, ki je mobilizirana, a nima nobenega opravka in švicarske oblasti so posegle po vseh mogočih sredstvih, da drže svoje ljudi zaposlene. Švicarski vojak lahko koraka po štiri milje na uro v težki opravi in videl sem jih na pohodu trideset milj brez vsakega odmora.

Srbi so najbolj počasni pešci na svetu. To pa je pripisovati potrebi, da se drži korak s transporti, katere vlečejo voli. Srbi ne korakajo nikdar hitreje kot nekako 2 milj in pol na uro. Celo potem, ko so dospeli v Macedonijo in Albanijo, kjer so zapustili svoje transporte, niso mogli Srbi opustiti načina korakanja, kateremu so bili privajeni.

Umor v Brooklynu.

V sredo zvečer je Anton Maximini, star 26 let, končal zasledovanje svoje mlade in lepe žene s tem, da je vstrelil do smrti njenega ljubimca Arturja A. Sullivana, 29 let, solastnika špekulantske tvrdke Sullivan & Reonecke, ter smrtno ranil svojo ženo.

Žaloigra se je odigrala v zadnji sobi gostilničarja W. Schmitta na Tompkins Ave., Brooklyn, N. Y.

Maximini je na Tompkins Ave. srečal Sullivana in ga je posvaril, da naj preneha občevati z njegovo ženo. Sullivan mu je odvrnil, da bo storil, kar se mu bo ljubilo.

Nato sta se ločila, toda Maximini je pazil na Sullivana. Kmalu nato je prišla Maximinijeva žena ter šla s Sullivanom v Schmittovo gostilno.

Tudi Maximini je šel malo pred osmimi v gostilno in je poklical čašo piva. Naslonil se je na baro in prisluškoval. Nato je rekel:

"Zdi se mi, da slišim svojo ženo."

Natakar pravi, da sta v sobi nek gospod in neka dama.

"Grem, da vidim", reče Maximini, gre proti sobi ter odpre vrata.

Nekoliko časa stoji med vrati in gleda na par, ki je sedel v kotu. Opazila ga nista. Stopil je korak dalje in je poklical Sullivana na odgovor.

Sullivan mu je odvrnil:

"Ako misliš, da si boljši človek kot jaz, pojdiva ven in stvar rešiva."

Maximini je nato potegnil samokres in je zadel Sullivana v glavo. Drugi strel je zgrešil cilj. Katarina Maximini je zbežala proti vratom in mož obrne orožje proti njej. Vstreli, pa ni zadel; z drugim strelom pa jo zadene v vrat. Nato je zbežal iz gostilne.

Schmitt je takoj telefoniral po policijo, natakar pa je hitel za morilcem, ki se je obrnil in prisilil s samokresom natakarja, da se je moral vrniti v gostilno.

Maximini je nato iskal zavetja v neki brivnici. Za njim je pritekel tudi Sullivan, dasi smrtno ranjen. V brivnici je omahnil in padel pred noge svojega morilca. Kmalu je prišla policija, ki je Maximinija aretirala.

Zdravniki nimajo upanja, da bi Maximinijeva nezvesta žena ostala pri življenju.

Indijec

Dr. JIN FUEY MOY. M. D.

Nad 40 let izkušnje pri previdnem izdelovanju zdravil iz vsakovrstnih bilk, trav, semen in rož.

Jaz jamčim uspešno zdravljenje ne oziraje se na to, kako dolgo ste bolni in koliko zdravnikov je vas zdravilo.

Ako ste bolni na želodcu, mehurju, ledicah, ako imate mazulje, bolečine v hrbtu, revmatizem, bolne oči, ušesa ali kako drugo bolezen, kot naprimer syphilis, čanker, kapavico, jaz vas zanesljivo zdravim in v par dneh olajšam bolečine.

Dr. JIN FUEY MOY. M. D.

308 Grant Street, Pittsburgh, Pa.

URADNE URE:
dnevno od 9. dopol. do 5. ure popoldne. ob sredah in sobotah od 9. do 8. ure zveč. ob nedeljah od 1. do 6. ure popoldne.

Rad bi izvedel za naslov svojega očeta, doma iz Jakšiča pri fari Kostelu na Dolenjskem. Nahajal se je nekje v državi Pennsylvania. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Math. Beljan, Box 18, Harvey, W. Va. (27-30—7)

NA PRODAJ

MESARIJA IN GROCERIJA za $10,000.00 prometa na mesec. Vzrok, da prodam, je slabo zdravje. Prodam na obroke, polovico takoj in za gotov denar dam popust.

Geo. Matakovich,
Box 68, Keewatin, Minn.
(27-7—2-8)

Želim izvedeti za naslov svojega soseda ANTONA ŽELE, doma iz Klenika pri Št. Petru na Notranjskem. Pred tremi leti sva bila skupaj v Rextonu, Mich., in sedaj ne vem, kje se nahaja. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti, ali naj se pa sam oglasi, ker poročati mu imam nekaj važnega. Charles Brgoč, 35 A Cooks Mill, Mich. (26-28—7)

IŠČEM

dobrega kovača, ki zna konje kovati ter gozdarsko orodje popravljati. Plačam po $3.50 za 11urno delo. Katerega veseli, naj pride ali pa piše.

Obenem bi pa rad izvedel za naslov JANEZA KLEMENC, doma iz Postojne na Notranjskem. Prosim ga, da se javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani.

Frank Svet,
Camp 13, Slaty Fork, W. Va.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Pennsylvaniji in West Virginiji naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdavati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roke.

S spoštovanjem
Upravništvo "Glas Naroda".

ŽENITNA PONUDBA.

Želim se poročiti z dekletom ali vdovo, staro od 25 do 38 let. Na denar se ne oziram. Jaz sem star 38 let, imam stalno delo in dober zaslužek, tudi imam nekaj prihranjenega denarja. Katera ima resno voljo, naj mi blagovoli pisati, ako mogoče, tudi sliko priloži, nakar ji tudi jaz svojo pošljem. Za tajnost jamčim.

Mike Oražem,
R. F. D. 2, Box 16, Boswell, Pa.

Želim izvedeti, kje je moj brat MARTIN NOVAK, ki je bil pred vojno v Južni Ameriki. Doma je iz Št. Lovrenca na Štajerskem. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njega, da mi blagovoli naznaniti; nahajam se v italjanskem vjetništvu. — Frane Novak, prigioniero di guerra, Barraca No. 11, Vittoria, Sicilia, Italia.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka korkoli kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

ŽENITNA PONUDBA.

Želim se poročiti z dekletom v starosti od 20 do 32 let. Na denar se ne oziram. Jaz sem star 35 let. Imam stalno delo, pri kateri družbi delam že nad 9 let, zaslužek imam dober, tudi imam nekaj prihranjenega denarja. Zastopnik "Glas Naroda" g. Otto Pezdir me pozna osebno. Katera ima resno voljo, naj mi blagovoli pisati, ako mogoče, naj priloži tudi sliko.

Frederick Goričan,
(23,26,27—7) Windber, Pa.

JUŽNO-VZHODNI MISSOURI

je edina dežela pod solncem, da se uspešno kmetuje v vsaki vrsti kmetijstva, ker tukaj dobiš vse pridelke severa in skoro vse juga, ki uspešno rastejo in obrode. Tukaj je edin kraj, da raste vse vrste sadja, čez vse fino grozdje ter vsake vrste jagode.

Na tisoče akrov pšenice, koruze, detelje, trave, ovsa, peanuts, navadnega in sladkega krompirja, solnčaric, buč, dinj, pavole, riža, na tisoče vrst najrazličnejšega sadnega drevja.

In vse to sedaj lahko vidiš za moj denar, kajti vsakemu plačam vožnjo, kateri kupi; istotako vsakemu, kateri je videl deželo roditi toliko pridelkov, ali da je videl lepša polja na svetu.

Osebno imam 120, 80 in 40 akrov najfineje zemlje, katera se lahko očisti in za katero garantiram, da prvi pridelek plača zemljo, čiščenje in vsa poslopja. Ponudim jo poceni, ker imam sredstev jo čistiti. Priložnost imaš. Obišči tukajšnje Slovence in čudil se boš, kaj se naredi v tej deželi. Vsa zemlja je kanalizirana.

Na tisoče akrov zemlje se je to leto prodalo kmetom iz Illinoisa, kateri prihajajo trumoma v naš kraj za stalno življenje.

Povabim te na trgatev in na kozarec domačega vina, ki nisi pil boljega. Pri nas ne bo nikoli suše. Obišči nas! Ako ne rabiš zemlje, boš znal, kako živimo.

Vsa pisma pošljite na naslov:

F. GRAM,
(13-7—15-8) NAYLOR, MO.

Dr. LORENZ,

Jaz sem edini slovensko govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

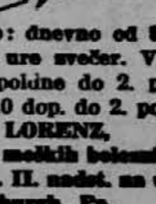

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. Nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
Specialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

[illegible]

Krasni žepni KOLEDAR za leto 1917 dobite ako pošljete 4 cente za poštnino.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

NAZNANILO.

Cenjenim rojakam v državi Minnesoti, naznanjamo, da jih bo kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, ker ima pokvarjeno levo roko.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

Išče se

100 NAKLADAČEV PREMOGA Z STROJEM V ARROW, SOMERSET CO., PA., PRAV BLIZO WINDBER, PA.

Suha majna; najnižji premog je 4 čevlje visok Ni plinov. Osemurno delo. Naklada se z strojem. Ni kamenja ali plasti. Plača povišana 1. januarja, 1. aprila, 1. maja in 15. maja 1917.

John Penco je dobil v dveh tednih $197.00.

Jos. Leaborn je dobil v dveh tednih $182.00.

To lahko dokažemo. 63c. plačamo od tone za nakladanje z strojem. **Nobenih štrajkov ali delavskih zaprek.** Dobre šole in cerkve vaše narodnosti. Dobre hiše — dobra voda — poceni premog — dobra hrana za samce. Pridite, pripravljeni za delo ali pa vprašajte:

H. V. HENDERSON, Supt. Arrow, Pa.

Ako ne morete priti, pišite, in odgovorili vam bomo v slovenskem jeziku.

DELAVCE SE IŠČE.

Za notrajno delo, stalna služba, visoka plača, nobenih kislin ali razstrelnih snovi. Uprašajte:

RODMAN CHEMICAL COMP.
Plum St., Verona, Pa.

POZOR ČITATELJI!

HIPNOTIZEM

Cena knjigi je s poštnino 35c.
SLOVENSKA KNJIGARNA
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

DOCTOR KOLER

638 PENN AVE. **PITTSBURGH, PA.**

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 23letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Semenotok, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi tega. Te bolezni zdravim po zadnji metodi v najkrajšem času.

Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja, ozdravim v kratkem času

Hydrocelo ali vodenico, kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: od 9. do 8. Ob nedeljah od 9. do 3.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kletar	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Venček čestitk	—.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Bodi svoje sreče kovač	—.50
Doli z orožjem	—.50
Fabiola	—.50
Izanami, mala Japonka	—.25
Jaromil	—.20
Kraljičin nečak	—.40
Miklova Zala	—.50
O jetiki	—.15
Preganjanje indijanskih misijonarjev	—.40
Rodbinska sreča	—.50
Slovenske novele in povesti	—.30
Socializem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Stanley v Afriki	—.25
Trojka	—.50
Vjetnik na galeji	—.15
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zlatokopi	—.40
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
Strah na Sokolskem gradu 100 zvez.	$6.00

Sherlock Holmes:

V rakvi kraj bombe	—.15
Zaklad kupčevalca s sužnji	—.15
Ena sama kaplja črnila	—.15
Grob v svetilniku	—.15
Gospa s kanarskim briljantom	—.15
Kako so vjeli Jacka razparača	—.15
Londonski ponarejalci denarja	—.15

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Avstro-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.